

NORSK LOVTIDEND

Utgitt efter offentlig foranstaltning ifølge lov av 1 april 1876.

Nr. 44

Utgitt 16 november

1938

Skrivelse fra Justisdepartementet.

5 novbr.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 16 januar 1925 og 19 august 1932, jfr. lov nr. 1 av 6 juni 1891 om politivedtekter for rikets herreder, lov av 22 mai 1875 angående adgangen til å gi dramatiske og andre offentlige forestillinger m. v., lov nr. 2 av 19 april 1899 til beskyttelse av barn mot bruk av tobakk og lov nr. 3 av 17 juni 1932 om tillegg til politilovgivningen, har Justisdepartementet stadfestet en av **B r a n d v a l** herredstyre, Hedmark fylke, i møter 4 juli og 10 oktober 1938 vedtatt beslutning om ny politivedtekt.

Vedtekten lyder så:

1. Om orden på offentlig vei m. v.

§ 1. Som offentlig vei regnes i denne vedtekt enhver vei, jernbanestasjon med tomt, offentlig plass og anlegg eller lignende som er almindelig beferdet eller bestemt for almindelig ferdsel.

§ 2. På eller i umiddelbar nærhet av offentlig vei må der ikke finne sted oppløp eller sammenstimling av folk, slagsmål, skrik, skrål, larmende, voldsom, usømmelig eller fornærmende adferd, hvorved veifreden eller den offentlige orden forstyrres, ferdselen hemmes eller veifarende forulempes.

Kortspill, dans og lek samt fortæring av rusdrikk på offentlig er forbudt.

§ 3. Når mange mennesker er samlet på offentlig vei, skal de rette sig efter politiets anordninger til ordenens opretholdelse.

Om folketog og andre prosesjoner skal der i forveien skje melding til politiet.

§ 4. På offentlig vei eller utover sådan er det forbudt å avfyre skytevåpen eller avbrenne krutt og annet sprengstoff, fyrverkerisaker o. l. Det samme gjelder også i nærheten av offentlig vei, når det kan befryktes at ferdselen kan bli forstyrret, eller veifarende kan bli utsatt for fare.

Det er likeledes forbudt på eller utover offentlig vei å skyte med flobert, hue, pusterør, sprettert og lignende, samt å

5 novbr. kaste sten, sneball, smuss, vann og annet som kan gjøre skade eller forulempe den som ferdes på veien.

§ 5. Foreldre og foresatte må påse at barn under 14 år ikke ferdes ute på offentlig vei uten ledsagelse av foresatte eller annen voksen person etter klokken 20 i tiden 1 oktober til 1 april, og etter kl. 21 i tiden 1 april til 1 oktober.

Barn under 14 år som ikke er sammen med foreldre eller foresatte har ikke adgang til å være til stede etter kl. 20 ved dans eller offentlige sammenkomster som er bestemt for voksne.

§ 6. Det er forbudt på eller i umiddelbar nærhet av offentlig vei å henlegge, sette eller anbringe noe som kan skremme hester eller hindre eller volde fare for ferdselen.

Avfall, glasskår, spiker, papir, fruktskall, søppel eller lignende må ikke legges på offentlig vei, tilstøtende grøfter eller skråninger.

Det er under transport på offentlig vei forbudt å spille gjødsel, søppel eller annen urenslighet som kan medføre fare eller ulempe for ferdselen eller virke skjemmende eller usund. All slags last må være anbragt sådan at den ikke bevirker unødig støi eller faller av.

Gjødsel fra privetbinger, slakteriavfall, revegårder og lignende må ikke henlegges slik at stank virker sjenerende på offentlig vei.

§ 7. Det er forbudt å la hingster, sinte okser eller andre dyr som er farlige for den offentlige sikkerhet gå løse i innhegnet havnegang som støter til offentlig vei, medmindre innhegningen er forsynt med så høgt og sterkt gjerde at dyrene ikke kan springe over eller trenge sig igjennem.

§ 8. Uten politiets tillatelse må ingen ta plass på offentlig vei for å synge og musisere, og hvor tillatelse er gitt, ikke utenfor det anviste sted.

2. Om løse hunder.

§ 9. Hunder som viser sig glupske eller biske eller viser tilbøielighet til å ville forulempe mennesker, husdyr eller motorkjøretøier, skal av eieren eller besitteren, efter pålegg av politiet, holdes borte fra offentlig vei, i bånd eller forsynt med forsvarlig munnskurv. Ingen må på offentlig vei hisse hund på noen eller undlate å holde sin hund tilbake når den i hans påsyn anfaller noen.

§ 10. Enhver hund skal være forsynt med halsbånd med navneplate, hvorpå eierens navn og adresse er tydelig og fullstendig anbragt.

Overtredes foranstående bestemmelser kan politiet opta

hunden og la den selge eller drepe, hvis ikke eieren innen en uke etter kunngjørelse i lokalavisene har avhentet den. 5 novbr.

Ved avhentning plikter eieren å betale de ved hundens optagelse, forpleining og kunngjørelse påløpne omkostninger.

3. Om offentlige innretninger og anlegg.

§ 11. Det er forbudt å bortta eller flytte, skjære eller risse i, skrive, male, tegne på eller på annen måte skade eller besudle de til offentlig nytte eller pryde bestemte innretninger og gjenstander, f. eks. vannposter og brønner, avtreder, benker, innhegninger, rekkverk, veivisere, lys- og telefonanlegg og lignende. Det samme gjelder den til offentlig vei støtende del av huser, mur, plankeverk, gjerde, port og annet sådant.

§ 12. Ingen må beskadige trær på eller ved offentlig vei ved å brette grener eller kvister, rive av eller skjære i barken eller lignende.

§ 13. På kirkegården og kirkens område må ingen lek eller annen for stedet upassende opførsel finne sted.

4. Om offentlige forestillinger.

§ 14. Adgang til å gi de i lov av 22 mai 1875 omhandlede forestillinger eller andre offentlige prestasjoner som konserter — kirkekonserter undtatt — deklamatorisk oplesning samt dramatiske forestillinger, skuespill eller andre offentlige forestillinger eller forevisninger av enhver art, er avhengig av politiets tillatelse. Det samme gjelder når der som næring skal avholdes offentlig ball, maskerade, drives karusell, luftgynge, skytebane, ringkasting, sirkus og lignende.

Tillatelse knyttes til en bestemt ansvarlig person.

Sådanne forestillinger må opphøre senest kl. 2.

§ 15. Sammenkomst med dans, eller annen sammenkomst av utelukkende eller overveiende selskapelig art må ikke avholdes uten på forhånd å være anmeldt til politiet dersom det er adgang for en ubestemt krets av personer eller for medlemmer av andre foreninger eller sammenslutninger.

Disse sammenkomster skal, også om de holdes i friluft, opphøre senest kl. 2.

For enkelte anledninger kan politiet gi dispensasjon fra bestemmelsene i §§ 14 og 15.

§ 16. Enhver sammenkomst i det fri — også foreninger og sluttete selskaper — kan av politiet forbyes, når de ved støy, musikk eller på annen måte forstyrrer den offentlige orden.

5 novbr.

§ 17. Ingen må avgi eller benytte lokale til offentlig forestilling eller forevisning, dans eller foredrag, uten det av politiet er godkjent som betryggende for publikums sikkerhet.

Avholdes forestillinger eller drives skytebane eller lignende i telt eller innhegning, skal politiets godkjennelse innhentes. Politiet kan bestemme hvor mange personer der kan inntas i lokalet og på de forskjellige plasser i dette.

§ 18. Enhver som gir eller arrangerer noen offentlig forestilling, forevisning eller sådan sammenkomst som nevnt i § 15, skal etterkomme de ordrer som politiet måtte gi til ordrens oprettholdelse og de besøkenes sikkerhet. Gis offentlig forevisning, forestilling eller sådan sammenkomst som nevnt i § 15 uten på forhånd å være anmeldt til politiet, kan dette straks avbryte den, og de tilstedeværende er pliktig til rolig å fjerne sig efter politiets anmodning. Politiet — i antall som det finner nødvendig — har adgang til alle offentlige forestillinger m. v. og anvises passende plasser.

§ 19. For særlig politiopsyn ved offentlige forestillinger og forevisninger, dans og lignende, som er avhengig av offentlig samtykke, erlegges betaling overensstemmende med derom vedtatt regulativ. Også adgang til å holde sportsstevner, offentlige fester og lignende hvor der betales inngangspenger, gjøres betinget av at der betales for det politiopsyn politiet finner nødvendig efter derom vedtatt regulativ.

§ 20. Ved offentlige forestillinger, forevisninger eller andre offentlige forlystelser skal de besøkende iakttas sømmelighet og orden og ikke ved støy, vedholdende bifalls- eller mishagsytringer eller på annen måte hindre eller avbryte forestillinger eller forstyrre andre besøkende. Berusede personer skal nektes adgang.

Røkning i et lokale under forestilling er forbudt.

§ 21. Ved salg av billetter til offentlige forestillinger eller forlystelser hvor der skal svares avgift til stat eller kommune, kan politiet bestemme at der skal benyttes billettbooks eller sammenhengende billetter med fortløpende nummer og at billettene på forhånd gjennomgås og stemples av politiet. Bruttobeløpet for billettsalget skal for hver forestillingsdag innføres i en av politiet godkjent bok.

§ 22. I avgift til herredskassen betales:

- a. for konserter og dramatiske forestillinger og deklamatoriske oplesninger fra kr. 2,00 til kr. 25,00 for hver konsert eller forestilling. Konserter og forestillinger i velledige eller almennyttige øiemed eller amatørforestillinger og kirkekonserter er fritatt,
- b. for forevisninger av sirkus, varieteer, danseopvisninger, revyer, kabareter, vokskabinett, bryte- og bokseopvisning

hvor det deltar profesjonister, magiske, ekvilibristske 5 novbr.
forestillinger, karusell, luftgynge, skytebane, ringkasting
eller lignende fra kr. 5,00 til kr. 50,00 pr. dag,

c. for offentlig dans som drives som næring fra kr. 5,00 til
kr. 50,00 pr. dag.

Det tilligger politiet å avgjøre hvor stor avgift der i hvert
enkelt tilfelle skal betales, likesom den i enkelte tilfelle hvor
den føles særskilt trykkende, kan frafalles helt. Avgiften be-
tales forskuddsvis, samtidig som tillatelsen erholdes.

5. Om salg av tobakk til barn.

§ 23. Det er forbudt å selge tobakk i hvilken som helst
form til barn under 15 år. Det er likeledes forbudt å kjøpe
tobakk i noen form til barn under 15 år, eller overlate dem
tobakk som gave, lån eller godtgjørelse.

§ 24. Barn under 15 år som nyter tobakk på offentlig
sted kan av politiet fratas tobakk, tobakkspipe eller annet
røkeredskap.

6. Forskjellige bestemmelser.

§ 25. Undlater noen å utføre hvad der efter disse ved-
tekter påhviler ham kan politiet foranstalte dette utført eller
ordne det som er nødvendig for å hindre at forsømmelsen vol-
der skade eller ulempe.

Likeledes kan politiet treffe foranstaltninger til å hindre
eller stanse ennå ikke fullførte handlinger som er forbudt
ifølge vedtektene eller rydde av veien ulemper som kommer
av brudd på disse vedtekter.

Omkostningene herved utredes av den skyldige.

§ 26. Forseelse mot disse vedtekter og mot de i henhold
til de i vedtektene gitte påbud straffes overensstemmende
med straffelovens § 339, 2 forsåvidt de ikke rammes av stren-
gere straffebud.

§ 27. Disse vedtekter trer i kraft 4 uker efterat de har
opnådd stadfestelse. Fra samme dag opheves de ved kongelig
resolusjon av 12 september 1892 fastsatte vedtekter for her-
redet.

Skrivelse fra Socialdepartementet.

5 novbr.

Ifølge bemyndigelse gitt ved kongelig resolusjon av 25
april 1924 stadfester departementet herved i henhold til lov
nr. 5 av 25 juli 1913 beslutning av Øystad herredstyre,
Aust-Agder fylke, i møte 24 oktober 1938 om ny vedtekt
angående lukningstid for utsalgssteder. Vedtekten gjelder inntil videre fra og med 5 desember 1938,
fra hvilken dag den eldre vedtekts bestemmelser ophører å
gjelde.

5 novbr. Vedtekten lyder så:

§ 1.

- A. Utsalgssteder for varer skal med de nedennevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 18 til kl. 8.

Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften lukkes kl. 15 1 mai og 17 mai lukkes kl. 13.

- B. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

§ 2.

- A. Utsalgssteder hvor der kun selges tobakksvarer og artikler for tobakksrøking, baker- og konditorvarer, frukt, sjokolade, sukkertøi, iskrem, brus og vorterøl, skal med nedennevnte undtagelser på hverdager holdes lukket fra kl. 19 til kl. 8.

Påske-, pinse-, jul- og nyttårsaften lukkes kl. 15.

- B. På søn- og helligdager holdes helt lukket.

§ 3. I lukningstiden må kunder ikke slippes inn. Det er dog tillatt etter lukningstid å ekspedere kunder som er kommet inn før lukningstid.

§ 4. Overtredelse av vedtekten straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339, 2.

7 novbr. **Skriv frå Justisdepartementet.**

Etter fullmakt gjevi ved kongelege resolusjonar frå 16 januar 1925 og 19 august 1932 har departementet i samhøve med lov nr. 1 frå 6 juni 1891 um politivedtekter for heradene i riket, lov frå 22 mai 1875 um retten til å halda dramatiske og andre offentlege framsyninger m. v., lov nr. 2 frå 19 april 1899 til vern av born mot bruk av tobakk og lov nr. 3 frå 17 juni 1932 um tillegg til politigjevingi stadfest vedtaket at Varhaug heradstyre, Rogaland fylke, i møte 23 mars 1938 um politivedtekt for heradet.

Vedtekta lyder so:

§ 1. På eller attmed ålmenn veg — hertil medrekna kvar stad som vert nytta til eller er open for ålmenn ferdsel — er det forbode:

- a. å gjera opstyr, stima saman, slåst, halda ståk og uro eller fara med onnor framferd som kan vera til hinder for ferdsla, til mein for vegfarande eller skipla den ålmenne orden og sømd,
- b. å kasta stein, snøball og liknande, å skjota med allslags skjotevåpen og boge eller utan serleg heimel å gå med ladd skjotevåpen, å brenna av krut eller fyrverksaker so det kan gjera skade eller vera til mein for vegfarande,
- c. å njota eller bjoda rusdrikk, driva kortspel og liknande,

- d. å setja, leggja eller hengja op noko som kan skræma 7 novbr. hestar eller valda fåre eller ulempe for ferdsla, og å kasta spiker, glas, fruktskal, papir og liknande på vegen,
- e. utan løyve frå politiet å leika, dansa, driva speling, song eller framsyning, halda møte eller talar.

Folketog må i god tid fyreåt meldast til politiet, som kan forby dei dersom det finn at dei kan skipla den ålmenne orden.

Politiet kan forby renning på vinterføre på dei vegar og gater ein finn det turvande.

Alle pliktar elles å retta seg etter dei påbod som politiet i dei einskilde høve gjev for å halda orden og regulere ferdsla.

§ 2. Når det på eller atmed ålmenn veg skal gjerast arbeid som kan hindra eller gjera ferdsla utrygg, må det brukast slik varsemd at ikkje nokon vert utsett for fåre eller at det vert gjort skade. Under minering må det haldast god vakt. Det tryggjingspåbod som politiet gjev må lydast.

§ 3. Hingstar, olme oksar og andre fårlege dyr må ikkje gå lause so dei kan koma inn på ålmenn veg.

Hundar som er sinte, gjer skade eller er til ulempe for vegfarande skal haldast i band eller ha munnkorg, i tvilshøve etter politiet si avgjerd.

Ukjende hundar som vert innsette kan drepast av lensmannen dersom eigaren etter lovleg kunngjering ikkje hev meldt seg innan 5 dagar og betalt kostnad med innsetjing og foring.

§ 4. Plakatar må ikkje setjast op på hus, portar og liknande stader på eller attmed ålmenn veg utan løyve frå eigaren eller i tilfelle politiet.

§ 5. Det er forbode å flytja, ta burt, skjera, teikna, skriva og måla på eller på annen måte å skjemma eller gjera skade på ting som er til ålmenn nytte eller pryde, eller på hus, benkjer, gjerde, stolpar, tre og liknande ved ålmenn veg. Det same gjeld lovleg opsette plakatar.

§ 6. Born under 14 år som utan pålitande fylgje er ute på ålmenn veg eller i ålmenne samkomor og framsyningar etter kl. 21 om vinteren (1 oktober—31 mars) og etter kl. 22 om sumaren, kan polititenestemenn senda heim.

§ 7. Det er forbode å selja til born under 15 år alle slags tobak, piper eller anna som vert brukt for å njota tobak. Slike ting kan polititjenestemenn ta frå born som nyt tobak på ålmenn veg, på verthus og ålmenne samlingsstader. Likeins er det forbode å kjøpa tobak åt born eller gjeva dei tobak som gáva, lån eller godgjersla på nokon måte.

7 novbr. Likevel kan born få kjøpa tobak når dei gjev seljaren underskriven dagsett tingingsssetel på ei viss mengd tobak frå ein pålitande vaksen person som seljaren kjenner.

§ 8. Ingen må utan løyve frå politiet:

- a. Halda konsert eller framsyning av dei slag som er nemnde i lov frå 22 mai 1875 §§ 1 og 4 (skodespel, sirkus, kunster, dyreframsyning og liknande) eller som næring halda offentleg dans, karusell, skjotebane, ringkasting og liknande som nemt i lov frå 26 mai 1866 § 2 b.
- b. Halda samkomor med dans elles, dersom det er tilgjenge for ein ikkje avgrensa krins av personar eller for medlemene av lag eller samskipnader (lov frå 17 juni 1932). Dei som får løyve etter denne paragrafen må elles retta seg etter dei fyresegner politiet gjev med omsyn til trygd og orden og tidi når samkomene eller tilstellingane skal slutta.

Politiet kan utan varsel taka eit gjeve løyve attende og avbryta samkome og tilstelling om det kjem fyre noko som strider mot politiet sine fyresegner eller ålmenn orden og sømd. Dersom politiet finn at det trengst serleg opsyn, skal dei som får løyve etter denne paragrafen betala til heradskassa slik avgift for opsynet som politiet fastset (lov frå 13 mars 1936 nr. 3 § 27). Dei som får løyve etter punkt a skal fyreåt betala til heradskassa ei avgift frå 5 til 50 kroner for kvar dag eller tilstelling etter nærare avgjerd av politiet. I særlege høve kan politiet med samtykke av ordføraren i kommuna setja ned eller fråfalla avgift.

§ 9. Samkomer og framsyningar m. a. som nemnd i § 8 må berre haldast i lokale eller på plasser som fyreåt er godkjend av politiet.

§ 10. Under alle dei i § 8 nemnde framsyningar og samkomer og offentlege møte elles skal dei møtande fara sømleg åt. Dei som bryt møtefreden kan politiet eller dei som står fyre samkoma visa ut.

§ 11. Innan regulert strok på Varhaug og Vigrestad stasjonane må ingen driva næring eller tilby tenest på offentleg gata eller plass utan løyve frå politiet. Dei må rette seg etter dei ordensreglar og dei takstar som vert fastsette for visse slags næring.

Dei ordensreglar som trengst vert å fastsetja av politiet, som også tilviser plass. Takstar og tidavgrensingar vert fastsett av formannskapet etter at politiet og ordføraren i Varhaug hev uttala seg.

For bruk av gata eller annan offentleg plass som her

nemt, vert å betala til heradskassa ei slik avgift som vert fast- 7 novbr.
sett av formannskapet eller etter fullmakt frå dette av politiet.

§ 12. Dei som eig grunn eller bygning attmed offentleg gata innan regulert strok på Varhaug og Vigrestad stasjonane skal so ofte det trengst — vanleg kvar laurdag — reinska gata, fortau og rennestein, i dei vanlege gater til midten av kjørebana og mot offentleg plass op til 6 m frå grunnen sin. I turt ver skal det fyre soping dynkast med vatn.

Bygningsrådet kan i einskilde høve fritta for denne plikt.

§ 13. Markisar, skilt og liknande mot ålmen veg må vera forsvarleg fest. Underkanten må vera minst 2,1 m over vegen.

Markisar må ikkje stikka meir enn 1,5 m ut over gate-
lina. Skilter og liknande ikkje over 0,5 m.

Tepper, klær og liknande må ikkje verta rista, banka eller ophengde i og over ålmenn veg.

§ 14. Dersom nokon ikkje gjer det han pliktar etter denne vedtekti, kan politiet syta for å få gjort det som trengst for å avverja eller bøta skade og ulempe — alt på vedkomande sin kostnad.

Brot på denne vedtekti vert straffa etter straffelovi, § 339, 2.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

7 novbr.

I medhold av lov om motorvogner av 20 februar 1926, § 19 annet ledd bestemmes som gjeldende inntil videre følgende om nedsatt kjørehastighet for motor-
kjøretøier på bygdeveien gjennom Nærnsnes i Røyken herred, Buskerud fylke:

Den største tillatte kjørehastighet for motorkjøretøier på bygdeveien gjennom Nærnsnes i Røyken, på strekningen fra «Torvet» til forbi «Staak», nedsettes til 35 km i timen.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

7 novbr.

I medhold av lov om motorvogner av 20 februar 1926, § 21, II første ledd, jfr. lov av 6 juni 1930 og 2 juni 1933, bestemmes for Nordfold herred, Nordland fylke, som gjeldende inntil videre følgende om bevillingstvang for erhvervsmessig person- og godsbe-
fordring med motorvogn:

På de offentlige veier innen Nordfold herred må erhvervsmessig person- og godsbe-
fordring uten rute med motorvogn ikke foretas av andre enn dem som får tillatelse dertil av politimesteren.

De nærmere bestemmelser og regler bl. a. angående antallet av sådanne tillatelser, takster for befordringen, største passasjertall, avgift for særskilt registrering, kontroll m. v.

7 novbr. kan fastsettes av formannskapet efter forslag av politimesteren. Takstene skal derhos forelegges fylkesveistyre til godkjenning for de streknings vedkommende hvor det er gitt tillatelse til bilrutedrift.

Undtatt fra foranstående bestemmelser er befordring fra sted utenfor herredets grenser til eller gjennom herredet samt kjøring med utenbygds vogn til Nordfold herred og tilbake med de samme personer.

Videre er undtatt befordring av offentlige tjenestemenn, læger, dyrlæger, jordmødre, syke som trenger hurtig hjelp samt veivesenets transporter.

Når trafikkforholdene bevirker at de med bevilling utstyrte vogner blir utilstrekkelige i antall kan dispensasjon for enkelt gang fra foranstående bestemmelser gis av lensmannen.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.

8 novbr. **Skrivelse fra Socialdepartementet.**

I medhold av kongelig resolusjon av 25 april 1924 og § 18, annet ledd, i lov av 25 juni 1935 stadfester departementet herved som gjeldende fra 1 desember 1938 beslutning av Fogn herredstyre, Akershus fylke, i møte 24 oktober 1938 om særlige åpnings- og luknings-tider for bevertningssteder.

Vedtekten lyder så:

Bevertningsstedene skal holdes lukket fra kl. 24 til neste morgen kl. 7, på søn- og helligdager til kl. 10. På søn- og helligdager i tiden fra og med 1 mai til og med 31 august kan der holdes åpent fra kl. 9.

Overtredelse av disse bestemmelser straffes efter loven, jfr. straffelovens § 339, 2.

8 novbr. **Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.**

Innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig motorvognkjøring.

I medhold av lov om motorvogner av 20 februar 1926, § 21, II første ledd, jfr. lov av 6 juni 1930, 2 juni 1933 og 18 juni 1938 bestemmes følgende som gjeldende inntil videre:

De av Arbeidsdepartementet 19 januar 1937 og 13 april 1938 fastsatte innskrenkende bestemmelser for erhvervsmessig person- og godsbeordring med motorvogn på de offentlige veier innen en rekke herreder i Troms fylke utvides til å omfatte også herredene Kåfjord, Skjervøy og Kvenangen.

Bevillingsmyndigheten for tillatelser av heromhandlede 8 novbr.
art innen Nordreisa herred, som i henhold til Arbeids-
departementets skrivelse av 20 september 1932 blev tillagt
politimesteren overføres samtidig hermed til fylkesveistyre.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet.

9 novbr.

I henhold til § 27 i lov om bygningsvesenet av 22 februar
1924 stadfesteres den av Vadsø bystyre i møter 11 juni 1937
og 10 oktober 1938 vedtatte regulering av Vadsø bys
nordre del.

I henhold til nevnte lovs § 3 stadfesteres enn videre sådan
vedtekt for det regulerede område:

På gatenes nord- og østside skal byggelinjene være 10
meter tilbaketrukket fra de regulerede gatelinjer, på gatenes
syd- og vestside 5 meter tilbaketrukket fra gatelinjene.

Provisorisk anordning om voldgiftsavgjørelse 11 novbr.
ved arbeidstvist i skogbruket.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

Med hjemmel i grunnlovens § 17 bestemmes:

§ 1. *Området for anordningen.*

Twist mellem Skogbrukets Arbeidsgiverforening (med-
lemmer og underavdelinger) på den ene side
og

Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon, Norsk Skog- og
Landarbeiderforbund og vedkommende avdelinger av forbun-
det på den annen side
skal avgjøres ved voldgift.

§ 2. *Voldgiftsretten.*

1. Voldgiftsretten skal ha en formann og fire andre med-
lemmer.
2. Kongen opnevner rettens formann og to andre medlem-
mer med varamenn. De skal ikke inneha slik stilling eller
slikt hverv at de kan regnes som representanter for parts-
interesser. Arbeidernes Faglige Landsorganisasjon og
Skogbrukets Arbeidsgiverforening kan, innen den frist
Socialdepartementet setter, hver opnevne ett medlem med
varamann. Blir fristen oversittet, skal også disse opnevnes
av Kongen.
3. Enhver norsk statsborger er pliktig til å overta hvervet.
4. Godtgjørelsen til medlemmene av voldgiftsretten blir fast-
satt av Kongen og utredet av statskassen. Under reiser
har medlemmene krav på skyss og kostpenger i samhøve

11 novbr. med lov om offentlige tjenestemenns skyss- og kostgodtgjørelse. Kostpengene skal være som bestemt for første klasse i loven.

§ 3. Saksbehandlingen.

1. Så snart rettens medlemmer er opnevnt, fastsetter formannen tid og sted for behandlingen av saken og utferdiger innkalling til rettsmøte med det varsel han finner passende. Saken skal fremmes så raskt som råd er.
2. For øvrig gjelder om behandlingen for voldgiftsrett det som er fastsatt i lov om arbeidstvister, §§ 13, 16, 17, 19, 21, 22, 23 og 24.
3. Voldgiftsretten kan innhente de nødvendige opplysninger og pådømme tvisten, selv om en eller begge parter uteblir.
4. Det betales ikke for behandling av en sak for voldgiftsretten eller for bevisoptagelser til bruk for en slik sak.

§ 4. Voldgiftsrettens avgjørelser.

1. For voldgiftsrettens avgjørelser skal reglene i lov om arbeidstvister § 25 og § 26 nr. 2 og 3 gjelde på tilsvarende måte.
2. Det blir fastsatt i voldgiftsdommen hvor lenge den skal gjelde. Men den kan ikke gjøres gjeldende for mer enn to år.
3. En voldgiftsdom er endelig og har de samme virkninger som en tariffavtale. Alle voldgiftsmenn skal underskrive den.

§ 5. Straffebestemmelser m. v.

1. De bestemmelser som gjelder om straff for ulovlig arbeidsstans etter lov om arbeidstvister § 40 skal også gjelde for arbeidsstans i strid med denne anordning. Med de samme straffer straffes også den som i strid med denne anordning bruker andre midler som etter sin art vilde være tariffstridige, eller som medvirker til dette.
2. Bestemmelsene om straff og omkostningsansvar for fornærmelig adferd m. v., brudd på taushetsplikt, uteblivelse m. v. og grunnløst kjæremål etter lov om arbeidstvister §§ 41, 42, 43 og 44 skal gjelde på tilsvarende måte ved voldgiftsretten.

§ 6. Forskjellige bestemmelser.

1. Bestemmelsene i lov om arbeidstvister §§ 4 og 5 skal gjelde på tilsvarende måte for så vidt angår handlinger som er i strid med § 1 nr. 2 i denne anordning. Likeså skal reglene i § 3 nr. 3 og 4 i nevnte lov gjelde på tilsvarende måte.

2. Socialdepartementet kan gi nærmere forskrifter til gjen-11 novbr.
nemføring av anordningen.
3. Denne anordning trer i kraft straks.

Gitt på Oslo slott 11 november 1938.

Under Vår hånd og rikets segl

HAAKON

(L. S.)

Johan Nygaardsvold

B. Rolsted

Kongelig resolusjon.

11 novbr.

Justis- og politidepartementet bemyndiges til inntil videre å treffe de avgjørelser som er tillagt Kongen i §§ 60, 61 og 86 i lov om kommunestyre på landet av 10 juni 1938 og i §§ 58 og 59 i lov om kommunestyre i byene av s. d., forsåvidt de uten sådan bemyndigelse måtte foredras av nevnte departement, dog således at avgjørelser om forkastelse av vedtak fremdeles treffes av Kongen, likesom også andre saker fremdeles avgjøres av Kongen, når de er av særlig betydning som f. eks. saker om optagelse av betydelige kommunelån.

Kongelig resolusjon.

11 novbr.

I medhold av § 18, 6 ledd i lov nr. 5 av 31 mai 1900 om løsgjengeri, betleri og drukkenskap, jfr. lov nr. 14 av 6 juni 1930, bestemmes:

- I. Kap. III p. 4 a i de ved kongelig resolusjon av 20 oktober 1932 fastsatte forskrifter om utskrivning på prøve m. v. for Hovelsåsen alkoholistanstalt endres overensstemmende med et fremlagt utkast.
- II. Bestemmelsen under I trer i kraft straks.

Efter endringen lyder Kap. III p. 4 a så:

Hvis den løslatte i prøvetiden ikke avholder sig fra rusdrikk eller i øvrig bryter noen av de for løslatelsen satte vilkår eller tilsidesetter styrerens eller tilsynsførendes bestemmelser eller forøver noen straffbar handling som kan medføre frihetsstraff, sendes saken til Socialdepartementet til avgjørelse av om han skal settes inn i anstalten for resttiden.

Finner Socialdepartementet at innleggelse for resttiden bør skje, men ikke i Hovelsåsen alkoholistanstalt, sender det saken til Justisdepartementet, Fengselsstyret, som avgjør om han skal settes inn i tvangsarbeidshus for resttiden.

Ellers blir utskrivningen endelig ved prøvetidens utløp.

11 novbr. **Kongelig resolusjon.**

- I. I henhold til §§ 11 og 4 i sundhetsloven av 16 mai 1860 med senere forandringer og § 3 i tuberkuloseloven av 8 mai 1900 med senere forandringer, gis stadfesting på vedtak av Rygge herredstyre, Østfold fylke, i møter 22 april 1937 og 6 oktober 1938 om nye almindelige helseforskrifter, epidemiforskrifter og forskrift om meldeplikt når tuberkuløse syke skifter bopel.
- II. De almindelige helseforskrifter som nu gjelder for herredet, stadfestet ved kongelig resolusjon av 18 april 1905, tuberkuloseforskrift ved kongelig resolusjon av 12 august 1903 og epidemiforskrifter ved kongelig resolusjon av 23 oktober 1914 opheves fra den tid de nye forskrifter trer i kraft.

Forskriftene lyder så:

Kapitel I.*Om tilsynet.*

§ 1. Herredet skal til enhver tid være delt i helsekretser med hver sin tilsynsmann, valgt blandt helserådets medlemmer.

Tilsynsmennene har hver i sin krets plikt til å påse helseforskriftene gjennomført og overholdt.

Tilsynsmennene velges i første helserådsmøte efter at nyvalgt herredstyre har begynt sitt virke og fungerer til neste valg.

Kapitel II.*Bygninger og boligforhold.*

§ 2. Ved opførelse, påbygning eller flytning av bolig, som er bestemt til varig opphold for mennesker, eller av uthus til sådan bolig, skal melding derom gjøres til nærmeste medlem av helserådet. Denne sender melding videre til helserådets ordfører. Følgende skal iakttas:

1. Ved nybygg skal der til hustomt velges et sted med lett adgang til godt og rikelig drikkevann og tilfredsstillende kloakkavløp.
2. Avstanden mellom våningshus og matbod på den ene side, privet, stall, fjøs, grisehus og hus for fjærkre på den annen side må ikke være mindre enn 10 meter.
3. Bebyggelsen skal ordnes således, at der kan komme så meget sol til beboelsesrummene som den plass en har til rådighet gir anledning til, og intet hus må anbringes slik at det tar bort sollyset fra annet beboelseshus.
4. Matjorden skal fjernes fra hustomten. Denne skal være tørr og ved tilstrekkelig avgrøfting og avledning beskyttes mot overvann og mot grunnvann til sådan dybde

som anlegg av tørr kjeller gjør nødvendig. På tun og gårds-11 novbr.
plass skal fordypninger utfylles så at der ikke dannes vann
eller sølepytter.

5. Våningshus som er bestemt til varig opphold for men-
nesker, skal opføres på undermur av gråsten eller betong
av minst 30 centimeters høide over jorden. Undermuren
skal være tett og hvor der ikke er kjeller skal den være
forsynt med minst 2 trekkhull, hvert minst 150 m² stort.
Trekkhullene må være dekket med smågitret rist. Over
grunnmuren skal der legges isolasjonsbelegg. Hvor der
ikke er kjeller, må der mellom gulv i 1ste etasje og jord-
overflaten være minst 60 centimeters avstand.

6. Gulvet i nederste etasje skal være dobbelt og forsynt
med tørr fyll mellom gulvene. Til sådan fyll benyttes
tørr leire, slagg eller annet av helserådet godkjent ma-
teriale.

7. Ethvert beboelsesrum som ikke har skråtak skal være
minst 2,50 meter høit fra gulv til loft. I eneboliger og
småhus kan dog høiden innskrenkes til 2,35 meter og
i rum som innredes fra nytt av i eldre bygning kan høiden
med helserådets samtykke innskrenkes inntil 2,20 meter.
Hvor loftbjelkene er frittliggende regnes høiden til disses
underkant. I rum med skråtak må høiden fra skråtakets
høieste del være minst 2,25 meter til gulvet og den minste
tillatte høide ved skråtakets laveste del være minst 1,25
meter.

8. I hvert beboelsesrum skal der være minst ett vindu som
kan åpnes. Vinduets lysåpning skal tilsvare minst $\frac{1}{10}$
av rummets gulvflate. Hvor lysforholdene er særlig gun-
stige, kan dog en mindre lysåpning med helserådets sam-
tykke tillates, likesom en større lysåpning kan kreves,
hvor lysforholdene er særlig ugunstige. I eldre beboelses-
rum, som ikke har noe vindu som kan åpnes, skal minst
ett sådant anbringes innen ett år efter at disse forskrifter
er blitt stadfestet.

§ 3. Midlertidige losjibus for tilfeldige arbeidere eller an-
leggsarbeidere skal helserådet forby brukt, hvis de ikke tilfreds-
stiller de krav i sanitær henseende som helserådet anser nødvendig.
Der skal ikke være større belegg på hvert rum enn at det blir
10 m³ på hver mann. Hver arbeider skal ha egen seng og vanlig
utstyr. Der skal være vaskestell i fornødent antall og eget
rum til tørk av klær. Rummene i disse losjibus skal daglig
rengjøres.

§ 4. Arbeidsrum og verkstedslokaler er undergitt helse-
rådets tilsyn og de bestemmelser det måtte gi for å hindre sani-

11 novbr. tære misligheter i det enkelte tilfelle. Helserådet kan kreve anbragt de ventilasjonsinnretninger som det finner nødvendig.

§ 5. Kjellere skal være tørre, rene og luftige. Hvis der ofte samler sig vann i en kjeller, skal helserådet ha rett til å påby sådan drenering av grunnen at kjelleren kan holdes tørr.

Kjellere skal ha vindu eller annen åpning, som kan brukes til luftveksling.

For kjellerrum som benyttes til beboelse, handel eller verksted, skal følgende bestemmelser gjelde:

Høiden fra gulv til loft skal være minst 2,50 meter. Overkanten av jorden på husets utside må intet steds stå mere enn $1\frac{1}{4}$ meter høiere enn kjellerens gulv. Ytterflatene av veggene skal være skilt fra jorden ved en 60 centimeters bred luft- og lysgrav, der skal gå minst 20 centimeter dypere ned enn kjellergulvet og være godt drenert.

Grunnen under sådant kjellerrum skal være drenert og fylt med ett minst 20 centimeter høit lag av pukksten. Gulvet skal være dobbelt og fylt med tørr fyll og ligge minst 0,5 meter over høieste grunnvannstand. Det underste gulv skal være av vanntett stoff — asfalt, cement eller lignende, det øverste skal være et minst 4,50 cm tykt godt sammenpløiet tregulv. Rummet skal være forsynt med ovn og frisk luftventilasjon etter helserådets nærmere bestemmelse. Det skal ha minst 1 vindu, som kan åpnes. Vindusflaten skal være minst $\frac{1}{10}$ av gulvflaten og minst $\frac{2}{3}$ av lysåpningen skal være over jordoverflatens nivå.

§ 6. Brukes kokeovn i beboelsesrum skal der anbringes hensiktsmessig innretning til bortledning av dampen.

§ 7. Finner helserådet noe bebodd hus eller annet oppholdssted for mennesker å være skadelig for helsen på grunn av mangel på lys eller luft, ved fuktighet, urenslighet, overfylling av mennesker eller på annen måte, kan det forby at huset eller rummet brukes til mangelen er rettet.

§ 8. Intet skolelokale eller forsamlingslokale må oppføres før planen er forelagt for og godkjent av helserådet.

Om renhold m. v. i forsamlingslokaler, skoler og kirker henvises til de ved kongelig resolusjon for det hele land utferdigede forskrifter, trykt som plakater til opslag (for forsamlingslokaler ved kongelig resolusjon av 25 april 1913, for skoler ved kongelig resolusjon av 20 november 1931 og for kirker ved kongelig resolusjon av 21 september 1934).

§ 9. Til ethvert våningshus skal der innrettes et privet med privetbinge. Dette må ligge minst 10 meter fjernet fra eget eller andres våningshus og matbod samt fra offentlig eller felles privat vei. Fra privetet må der ikke kunne skje tilsig hverken til noe av de nevnte steder eller til opkomme,

brønn, bekk eller andre steder, hvorfra tas drikkevann for 11 novbr. mennesker eller husdyr eller vann til annet husbruk, og heller ikke til vann, som brukes i bedrift, som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

Tilslig fra priveter må heller ikke finne sted til vannet ved de vanlige badeplasser.

Ved bygninger og steder, hvor der ofte samles mange mennesker, f. eks. ved faste utstillingsplasser, kommunelokaler, kirker, bedehus, hoteller, skoler, verksteder, ungdomslokaler eller andre forsamlingslokaler, skal der finnes priveter og urinsteder særskilt for kvinner og menn og av sådan størrelse og innredning som helserådet for hvert sted bestemmer.

Privetbinger skal være innklædd og påfylles strømidler så ofte og i sådan mengde, at ekskrementene holdes tildekket. Bingene skal tømmes minst 2 ganger årlig, og ellers når helserådet av sanitære grunner krever det.

§ 10. Med helserådets samtykke kan privet innrettes i egen bygning eller i annen uthusbygning i kortere avstand enn 10 meter fra våningshus, matbod, vei eller gate, hvis der benyttes tett cementert kum eller tette flyttbare beholdere. Følgende skal da iakttas:

1. Der må ikke komme stank fra privetet til beboelsesrum, kjøkken eller rum, hvor matvarer opbevares. Privetet skal ha tette vegger og dør som kan holdes ordentlig igjenlukket. Det skal ha vindu, som kan åpnes til fri luft og være forsynt med luftpipe. Setet skal være forsynt med tilhengslet lokk. Anvendes flyttbare beholdere, skal de være tette og stå i kasse på vanntett underlag. Beholdere og kummer skal ofte påføres et strømiddel i så tilstrekkelig mengde, at ekskrementene dekkes, og de skal tømmes før de blir $\frac{3}{4}$ fulle eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner forlanger det. Ved hver tømning skal beholdere og kummer gjøres ordentlig rene.
2. Avstanden mellom ovennevnte kummer eller beholdere og naboeiendommen må være minst 1,50 meter og der må ikke være uttak rett mot nabohus, gate eller vei.

§ 11. Priveter kan innredes i våningshus såfremt følgende iakttas:

1. For klosettinnretning med flyttbare beholdere (ikke vannklosett): Klosettrumets gulv skal være cementert, asfaltert eller forsynt med annet lignende hårdt og vanntett beleg. Loftet og veggene skal være murpusset eller cementert. Setet skal være forsynt med tilhengslet lokk. Rummet skal være forsynt med vindu som kan åpnes ut til fri luft og med luftpipe som må munne ut over våningshusets tak. Der må ikke være umiddelbar adgang til klosettrum fra

11 novbr. beboelsesrum, kjøkken, rum hvor matvarer opbevares, eller fra innelukket entré, hvortil fører dør fra noen av disse rum.

2. For frostfritt vannklosett: Som under punkt 1 anført, dog fordres ikke cementert eller asfaltert gulv eller murpussede eller cementerte vegger. Hvor ventilasjonen i klosettrummet er tilfredsstillende, tillates enkel dør til entré selv om denne ved andre dører står i forbindelse med kjøkken og beboelsesrum, dog ikke med rum beregnet til opbevaring av matvarer. Gulvene kan gjøres av godt sammenføiede bord og veggene kan paneles. Avløpet må ledes gjennom septic tank til en av helserådet godkjent kloakkledning.

3. I begge de under punktene 1 og 2 anførte tilfelle må innretningsplan forelegges for og godkjennes av helserådet.

§ 12. Priveter må holdes godt rene. Sete og gulv skal vaskes minst 2 ganger om uken.

§ 13. Anbringes pissoarer inne i beboelsesrum skal de innredes som foran omhandlet for klosettrum i beboelshus. Anbringes urinsteder annet steds skal helserådets nærmere bestemmelser derom efterfølges. Pissoarene skal gis avløp til kloakk eller annet av helserådet godkjent sted. De skal holdes godt rene.

Med hensyn til stank eller tilsig fra pissoarrum skal disse være undergitt de samme bestemmelser som priveter.

Kapitel III.

Offentlig renhold m. v.

§ 14. Gårdsrummet til ethvert beboelshus skal alltid holdes rent og tørt og ujevnheter i jordsmonnet må fjernes så der ikke dannes sølepytter.

Huseiere i tettere bebygget strøk skal holde fortauet rent og den halve gate utenfor sine eiendommer. Også ellers må vedkommende sørge for at den grunn han (hun) råder over holdes fri for urenslighet eller stank eller annet som kan volde sanitær ulempe.

§ 15. Sjøppel, feieskarn eller annet avfall så vel fra beboelshus som fra bedrifter må ikke slås like utenfor husdøren men skal enten brennes, samles i tette med lokk forsynte kasser, legges i kompost eller bringes til et av helserådet anvist sted. Benyttes kasser skal de tømmes og rengjøres før de blir fulle og så ofte at stank undgås og dessuten når helserådet av sanitære grunner finner det nødvendig. Spesielt innrettede kasser eller beholdere for søppel o. s. v. kan påbys benyttet i tettere bebyggede deler av herredet.

§ 16. Komposter eller andre oplag av avfall eller gjødnings-11 novbr. stoffer må ikke ligge nærmere allfarvei, beboelseshus eller matbod enn 10 meter; de skal alltid holdes godt tildekket med jord og de skal legges således, at det ikke derfra skjer tilsig til brønn, bekk eller annet sted, hvorfra tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

§ 17. Vaskevann, skyllevann og lignende må ikke slåes like utenfor husdøren eller i dennes eller våningshus og matbods nærhet, men i godt tildekkede synkebrønner eller synkegrøfter, som ikke ligger nærmere våningshus, matbod eller allfarvei enn 10 meter og således at der ikke skjer tilsig derfra til ovennevnte steder eller til sted hvorfra tas vann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler eller tilsig til naboers eiendom uten dennes tillatelse.

Synkebrønner og synkegrøfter skal gjøres rene og spyles så ofte at der ikke forårsakes stank eller andre sanitære ulemper.

Kloakkvann skal ledes til stor synkebrønn, synkegrøft, til stenur eller beleilig bakkeskråning under hensyntagen som ovenfor nevnt.

§ 18. Fra uthus eller bedrifter må der ikke skje tilsig av gjødsel eller andre illeluktende eller forråtnede stoffer til vann som benyttes som ovenfor nevnt, heller ikke til offentlig vei eller felles privat vei og ikke til nabos eiendom uten hans (hennes) tillatelse.

§ 19. Transport av gjødsel og avfall på offentlig vei og felles privat vei skal foregå på sådan måte at intet av betydning spilles og helserådet kan bestemme at slik transport må skje til bestemte tider i døgnet, og at transporten utenfor gårdsbruk fra og med 1 mai til og med 30 september skal skje i lukkede og tette beholdere.

I tettere bebygget strøk og på lende som har helling til brønn, bekk eller annet sted hvorfra der tas drikkevann til mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler eller til vannet ved de vanlige badeplasser, skal gjødningsstoffene hurtigst mulig nedmuldes eller dekkes til med jord.

Privetgjødningsstoffene må ikke oplegges eller spredes nærmere brønn, bekk eller annet sted, hvorfra tas vann til bruk som foran nevnt enn 10 meter og annen naturlig gjødsel ikke nærmere enn 5 meter.

Gjødsel og avfall kan av helserådet tillates oplagt inntil 2,50 meter fra nabolomt og allfarvei, men der skal dekkes over med jord eller lignende hvis der forvoldes stank eller annen sanitær ulempe.

I tilfelle av epidemier eller truende utbrudd av sådanne

11 novbr. kan helserådet helt forby avhentning av gjødsel eller avfall fra utenbygds steder, med mindre gjødselen eller avfallet er betryggende desinfisert og bevidnelse derom foreligger fra helserådets ordfører på utførselsstedet.

§ 20. Selvdøde dyr eller dyr slaktet på grunn av sykdom må ikke kastes i elv, vannløp, sjøen eller innsjø, men må brennes op, hvis helserådet krever det, eller graves ned tilstrekkelig dypt, minst 1 meter under jordoverflaten, på sted hvorfra der ikke er tilsig til vanntak. For dyr som har lidt av smittsom sykdom der er undergitt særlig offentlig forsorg, blir de regler å følge som er gitt herom i den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 21. Kan kloakk tilknyttes offentlig kloakk eller grøft, er eier av våningshus, når helserådet forlanger det, på egen bekostning forpliktet til å anlegge en sådan med mindre det medfører uforholdsmessig store omkostninger. Kloakken må være forsvarlig utført, ha innretning til å opta overvann og spillvann, ventileres og være frostfri og må med letthet kunne holdes i orden og renses, så stank og annen ulempe til enhver tid undgås. Forårsaker utmunning av kloakk i åpne grøfter, rennestener eller annet sted på innmark stank eller ulempe, kan helserådet pålegge rette vedkommende å endre forholdet og i tilfelle forby bruk av kloakken inntil manglene er avhjulpet. Kloakker må ikke føres ut i vannet ved de vanlige badeplasser.

§ 22. Kloakkavstikkere skal være av jernrør, glaserte lerrør eller annet av helserådet godkjent materiale. De skal være tette i sammenføiningene og holdes i forsvarlig stand. Rensning av kloakk og kummer må skje til tider og på den måte, at minst mulig ulempe derved oppstår. Rensning må skje så ofte, at avløpet ikke stanser op eller stank oppstår til ulempe for omkringboende. Det optatte bunnfall må straks føres bort. Skadelige eller illeluktende væsker fra fabrikker eller andre anlegg og bedrifter må kun ledes gjennom lukkede avløpsrenner eller på annen av helserådet godkjent måte. De må ikke ledes til offentlig eller privat kloakk direkte eller gjennom samleikum uten helserådets samtykke. Ved nybygning er eieren forpliktet til å sørge for, at tomten ordentlig dreneres, og at der anlegges lukket avløp i kloakkledningen selv om avstanden til offentlig kloakk eller grøft er over 32 meter, når det er nødvendig av sanitære grunner og anlegget ikke medfører uforholdsmessige utgifter.

§ 23. Hvor der er anlagt kloakk skal hver beboelsesleilighet ha minst en vask forsynt med vannlås eller annen av helserådet godkjent innretning som hindrer kloakkgass fra å trenge ut. De offentlige kloakker skal renses og spyles i den utstrekning som helserådet finner det nødvendig.

§ 24. Tilfredsstiller eldre kloakkanlegg ikke de opstilte^{11 novbr.} fordringer, kan helserådet påby dem omlagt i den utstrekning det er nødvendig for å forebygge sanitære misligheter.

Kapital IV.

Drikkevann m. v.

§ 25. Brønn, bekk eller annet vann hvorfra der tas drikkevann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk ved bedrift, som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler, må ikke forurenses på noen som helst måte. Til bruk som foran nevnt må ikke benyttes vann tatt fra sted, som ligger privet, urinsted eller gjødseleoplager nærmere enn 10 meter, eller som har tilsig derfra.

§ 26. Det er forbudt å forurense jordsmonnet på og omkring disse steder, hvor drikkevann eller bruksvann hentes, og helserådet kan påby at sanitære ulemper snarest blir fjernet. Til elv, bekk eller annet vanninntak ovenfor de steder, hvorfra tas vann til bruk som nevnt, må der ikke legges avløp for gjødsel eller lignende stoffer eller for skadelige og illeluktende væsker fra fabrikker uten med helserådets samtykke og på vilkår som dette oppstiller.

§ 27. Renvannsbrønner skal på hensiktsmessig måte beskyttes mot overvann, de skal tømmes og renses minst 1 gang hvert år eller oftere hvis helserådet av sanitære grunner krever det. Renvannsbrønner skal ha et ytre vanntett lag minst 30 centimeter over jordsmonnet og av minst 2 meters dybde og $\frac{1}{4}$ meter i tykkelse når det er av cement eller er anlagt etter en annen av helserådet godkjent anordning for å hindre tilløp av overvann eller annen forurensning. Jordsmonnet omkring skal i minst 1 meters avstand være fast og med god helling fra brønnen på alle kanter. Brønner som ikke er over 2 meter på hver kant skal enn videre være overbygget og forsynt med låsbart lokk, der har helling som jordsmonnet omkring og være ventilert.

Cisterner for regnvann til bruk som foran nevnt skal beskyttes mot tilsig fra jordoverflaten i omkretsen, de skal være overbygget og forsynt med tilhengslet lokk.

§ 28. Hentes vann fra brønn eller vanntak av flere familier, skal der være en heis eller vinne med fast tett bøtte eller tett bøtte som er fastbunnet til brønnen eller vanntaket. Annet kjørel må ikke brukes i brønnen eller i vanntaket.

§ 29. Helserådet kan til enhver tid forby drikkevann benyttet hvis det finner vannet uhygienisk til bruk.

Eier av leiegård, arbeiderbolig, fabrikk eller forsamlings-

11 novbr. hus skal være pliktig til å sørge for tilstrekkelig og rent drikkevann.

§ 31. Det pålegges eier av isdammer og andre istak, hvorfra is tas til husholdningen eller for omsetning, å rette sig efter de anordninger som helserådet i hvert enkelt tilfelle måtte gi for disse anlegg og deres drift for å hindre helseskadelige forurensninger av isen.

Kapitel V.

Bedrifter.

§ 32. Ved anlegg av bedrifter som helserådet antar kan volde sanitære ulemper, skal planen for anlegget forelegges for og godkjennes av helserådet forinnen driften påbegynnes. Enhver bedrift av denne art, også de som allerede er i gang, skal være underkastet helserådets tilsyn. Hvis det viser sig, at noen bedrift blir drevet med større fare for den almindelige sundhetstilstand, enn der nødvendig flyter av dens eget vesen, skal vedkommende rette sig efter de pålegg, som helserådet gir til forebyggelse av den sanitære fare.

§ 33. Enhver bedrift må ha tilstrekkelig med vinduer så man i dagslyset uten vanskelighet kan se å arbeide. Arbeidsrummene skal være tilstrekkelig og hensiktsmessig ventilert, så støv og uren luft trekkes ut.

Oplag av kluter, ben og gjødningsstoffer og lignende må bare finnes der hvor helserådet tillater det.

Enhver bedrift som er av den art, at helserådet finner det påkrevd skal ha eget godt opvarmet og ventilert spiserum.

Arbeidsrummene skal holdes rene. I spiserummet må bord og benker avtørres og gulvet vaskes med såpevann minst 1 gang daglig, vinduer og dører minst 1 gang ukentlig. Hovedrengjøring i spiserummet må foretas minst 4 ganger årlig.

I enhver bedrift skal der være lett adgang for arbeiderne til vaskevann, såpe og et tilstrekkelig antall rene håndklær så de kan vaske sig før de spiser eller går hjem.

§ 34. Planer for opførelse av eller ominnredning av slakterier, pølsemakerier, bakerier, meierier og lignende bedrifter for tilvirkning, behandling eller opbevaring av matvarer skal være forelagt for og godkjent av helserådet før opførelse eller ominnredning påbegynnes.

Utsalgssteder for frukt og grønnsaker skal også komme inn under denne bestemmelse. Helserådet kan like overfor de igangværende bedrifter i hvert enkelt tilfelle gripe inn, hvis mangler ved renholdet eller andre sanitære misligheter gjør det påkrevd.

Kapitel VI.

11 novbr.

Nærings- og nydelsesmidler.

§ 35. Til bruk for mennesker må der ikke falbys, selges eller på annen måte overdras bedervede eller sundhetsskadelige nærings- eller nydelsesmidler og heller ikke bruksgjenstander, som kan være skadelige for sundheten ved at de inneholder giftige bestanddeler.

Det er forbudt å selge eller overdra nærings- eller nydelsesmidler som er tilsatt noe stoff, som av helserådet anses skadelig for sundheten eller som er skikket til å skjule at vedkommende vare er bedervet.

Inntil de pågjeldende mangler er rettet kan helserådet forby, at der blir solgt eller på annen måte overdratt nærings- eller nydelsesmidler, som kommer fra eller falholdes på steder, hvor der ikke blir iakttatt den tilbørlige renslighet ved varenes tilvirkning, behandling, opbevaring eller forsendelse.

§ 36. Helserådet er i øiemed som nevnt i denne paragraf berettiget til å fordra utlevert de fornødne prøver. Helserådet kan forby salg og annen overdragelse av nærings- og nydelsesmidler, som er kommet fra eller selges fra steder, hvor der blandt mennesker eller dyr forekommer tilfelle, eller finnes noen basillebærer av farlig smittsom sykdom, som kan utbres med varene.

§ 37. Hvor det er nødvendig, kan helserådets ordfører skride inn på helserådets vegne, men han må snarest mulig forelegge saken for helserådet. Dette kan beslutte, at varer som finnes skadelige skal tilintetgjøres eller på annen måte uskadeliggjøres på vedkommende selgers bekostning.

§ 38. Sålenge kjøttkontroll ikke er innført i herredet, må kjøtt og flesk av selvdøde dyr eller av dyr som er slaktet på grunn av sykdom ikke frembys til salg eller på annen måte overdras som menneskeføde uten attest fra autorisert dyrlæge om at det er brukbart hertil.

Angående salg av kjøtt, blod, fett, innmat eller andre deler av selvdøde dyr eller av dyr som er slaktet på grunn av sykdom henvises til forskriftene som er gitt i henhold til loven om tilsyn med næringsmidler.

§ 39. Alle som har med tilberedning eller salg av nærings- og nydelsesmidler å gjøre skal iakttå omhyggelig renslighet med sin person og klær og skal forbys å delta i ovennevnte tilberedning eller salg når de lider av smittsom sykdom eller av akutte eller kroniske hudsykdommer på hender eller armer.

§ 40. Helserådet kan forby gatesalg av nærings- og nydelsesmidler.

11 novbr. § 41. Ethvert alvorligere sykdomstilfelle som mistenkes opstått ved nydelse av giftige, bedervede eller forfalskede nærings- eller nydelsesmidler eller ved benyttelse av gjenstander som inneholder giftige eller farlige bestanddeler, skal av den tilkalte læge øieblikkelig meldes til helserådets ordfører med angivelse av den formodede årsak og andre fornødne opplysninger. Det samme gjelder sanitære misligheter som antas å stå i forbindelse med eller kan gi anledning til å fremkalle sykdom.

Kapitel VII.

Brukte ting.

§ 42. Det er forbudt å innføre, selge eller bortgi brukte gang- og sengklær og andre brukte tekstilvarer av ethvert slags, samt brukte møbler, kjøkken- og spisestell uten tillatelse av helserådets ordfører, som før sådan tillatelse meddeles, kan forlange sig forelagt tilfredsstillende bevidnelse for, at sakene er desinfiserte og rengjorte. Det samme gjelder gang- og sengklær og andre gjenstander av enhver slags som har vært brukt eller har henstått i hus eller rum hvor personer med smittsom sykdom har opholdt sig. Kan eieren eller selgeren ikke skaffe sådan attest, må sakene ikke avhendes eller overlates andre før de er rensset efter bestemmelse av helserådets ordfører og der foreligger bevidnelse fra ham om at så er skjedd.

Kapitel VIII.

Husdyrhold.

§ 43. Husdyr, undtagen hund og katt, må ikke huses inne i beboelsesrum eller i rum, som benyttes som opbevaringssted for matvarer, og der må fra dyrenes opholdssted ikke kunne skje tilsig til noe sådant rum eller til brønn, bekk eller annet sted hvorfra tas drikkevann for mennesker eller dyr eller tas vann til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler.

I tettere bebyggede strøk kan helserådet fastsette spesielle forholdsregler for eller helt forby, at der holdes husdyr av forannevnte slags, hvis dermed følger sanitære ulemper.

Helserådet bestemmer hvilke strøk der til enhver tid er å anse som tettere bebyggede.

Kapitel IX.

Fjøsstell.

§ 44.

1. Fjøs skal være lyse. De skal holdes rene og vel luftet. Storrengjøring foretas minst 1 gang om året, hvorunder gulv, vegger, tak og alt inventar rengjøres (vaskes) i sin

helhet, hvorefter der foretas utluftning med gjennom-11 novbr.
trekk i flere dager.

2. Kuene skal holdes rene. Binger for kalv og sau skal hyppig tømmes og kalkes. Foringskrybber skal vaskes og spyles hver dag.
3. Melkekar og melk må behandles med den største renslighet.
4. I ethvert fjøs skal der være en vaskevannsstol med vaskefat eller annen tilfredsstillende vaskeinnretning samt såpe og rent håndklæ.
5. Den som melker skal være iført et rent hvitt armforklæ eller forklæ av blåtøi og skal før melkingen såpevaske sine hender, og er juret eller kuas bakpart tilsølet, må der før melkingen foretas en grundig vask av de tilsølte partier, hvorefter tørkes godt med en ren og tørr klut. Under melkingen eller umiddelbart forut for denne må ombæring av stråfôr, utmåking av gjødsel eller annen virksomhet som frembringer støv eller stank i fjøset ikke finne sted.
6. Alle melkekjørelor og de arbeidsklær som brukes under melkingen må oppbevares i rum utenfor fjøset. Armforklæ som benyttes under melkingen skal byttes rent minst 2 ganger om uken.
7. Melken må straks bringes ut av fjøset til rum, hvor melken ikke kan trekke til sig dårlig luft eller på annen måte forurenses. Hvis dette rum er forsynt med kloakk, skal denne ha vannlås. Hunder og katter må holdes borte fra melkesil og spann. Silingen må foretas straks etter melkingen, og melken settes på et rent og kjølig sted. Silen må være i god stand og alltid holdes ren og være grundig rengjort og vasket før hver siling. Det er forbudt å sile gjennom klut.
8. Hvis melken er bestemt til salg må aftenmelk og morgenmelk ikke blandes sammen uten å være helt avkjølet i forveien.

§ 45.

1. Melkespann skal være ordentlig fortrinnet, rustfrie og rene og forsynt med tettsluttende lokk uten klut. Melkespann må ikke benyttes til transport av andre varer enn melk og må ikke stå henslengt ved veikanten, men snarest mulig hentes hjem og vaskes og lufttørres, således som i punkt 2 bestemt.
2. Melkespann som ikke allerede er vasket og dampsterilisert ved mottagelsen fra meieriet, skal rengjøres på følgende måte:
 - a. Først skylles spann og lokk 2 ganger med rent, kaldt vann.

11 novbr.

- b. Derefter vaskes spann og lokk med varmt vann, litt kalk eller soda og stiv børste som jevnlig må vaskes og kokes.
- c. Atter gjentatte skyllinger i rent, kaldt vann.
- d. Tilslutt skylling i kokkett vann, således at spann og lokk tørrer av sig selv. Herunder er bruk av børste eller klut forbudt.
- e. Derefter settes spann og lokk til tørring og utluftning — med bunnen opad på et rent, tørt, lyst og luftig sted — eller henges op i det frie over en staur eller lignende. Dette må også utføres med spann som er damptørret på meieriet. Under tørringen må lokkene være tatt av spannene.
- f. Det vann som benyttes til vask av melkekjørelere og spann må være rent og fritt for enhver forurensning.
- g. Hvis spannet under tørringen er utsatt for å bli forurenset med støv fra landevei eller lignende må spannet før det benyttes renses pånytt som ovenfor under litra a, b, c, d og e bestemt.

§ 46. All opbevaring og føring av melk og fløte må foregå på en sådan måte, at varen ikke forurenses eller kan anta fremmed lukt eller smak. Den må således ikke opbevares i beboelsesrum eller i rum som står i direkte forbindelse dermed. Den må heller ikke opbevares i soverum eller i rum hvor syke oppholder sig.

§ 47. Kjøretøi eller annet befordringsmiddel som brukes til føring av melk, skal holdes forsvarlig rent og det må ikke anvendes til føring av gjødsel, avfall eller lignende. Det er forbudt å sitte på melkespannene. Melken og fløten må under føring såvidt mulig være beskyttet mot sterk varme eller kulde. Avtapning, utmåling eller avtømming av melk eller fløte må ikke finne sted på åpen gate, vei, plass, i portrum eller på gårds-plass eller i rum som dertil ikke er godkjent av helserådet. Det er forbudt å drikke av melkespannene eller deres lokk.

§ 48. Det er forbudt å utby til salg eller omsette melk eller fløte fra dyr som har kalvet for mindre enn 5 dager siden. Imidlertid tillates råmelk solgt når den betegnes som sådan. Det er heller ikke tillatt å føre i handelen sinemelk, hvormed menes melk fra kuer som melker mindre enn 1 liter pr. døgn, eller melk fra slutten av melkeperioden som har fått abnorm smak eller sammensetning. Det er enn videre forbudt å selge eller omsette melk eller fløte:

- a. Når den på grunn av utseende, lukt, smak, smuss, urenslig behandling eller fremmede bestanddeler adskiller sig fra det normale.

- b. Når varen stammer fra dyr som det er grunn til å mis-^{11 novbr.}tenke for å lide av mule- eller klovsyke, smittsom kalvekastning, miltbrand, jurbetendelse eller annen jursykdom, børbetendelse, efterbyrdens tilbakeholdelse, diaré, pyemi, septikemi (blodforgiftning), andre av feber ledsagede sykdommer, større væskende sår, gulsott, forgiftning eller annen sykdom som efter helserådets skjønn kan gi melken skadelige egenskaper. Det er likeledes forbudt å anvende melk fra tuberkuløse dyr til mat for folk, medmindre den er kokt eller på annen betryggende måte varmtbehandlet. Ved tuberkuløse dyr forståes her bare de dyr som ved klinisk undersøkelse er funnet å ha tuberkulose eller som har reagert for en tuberkulinprøve (jfr. § 16 i rundskrivelse fra Landbruksdepartementet av 10 desember 1930).
- c. Når varen stammer fra dyr som er blitt behandlet med lægemidler som ved å gå over i melken eller på annen måte kan påvirke denne og gjøre den skadelig eller usmakelig (arsen, brekvinsten, nyserot, dyvelsdrek, kvikk-sølv, terpentinolje m. v.).

§ 49. Optrer på en gård, i et meieri eller i en melkeforretning eller hos personer som på en eller annen måte er kommet i berøring med eller har behandlet melken, tegn som tyder på at noen lider av smittsom sykdom, f. eks. tyfus, skarlagensfeber, smittsom hjerne- ryggmarvslidelse, polyomyelitt, epidemisk mavesyke, difteri eller annen ondartet halssykdom, skal levering av melk fra stedet straks opphøre, inntil helserådet har truffet de foranstaltninger som anses nødvendige for å hindre overførelse av smitte. Det samme gjelder når det bringes på det rene at noen person fra sted som nevnt er basillebærer. Levering av melk kan ikke optas igjen før helserådet tillater det.

§ 50. Person som lider av kronisk smittsom sykdom, væskende sår i ansiktet, på hender eller armer eller av annen væskende, skallende eller smittende sykdom eller av diaré, må ikke være sysselsatt med melking, behandling eller omsetning av melk. Hvad tuberkuløse personer angår kommer tuberkuloseloven av 8 mai 1900 med tilleggslover til anvendelse.

Kapitel X.

Meierier, ysterier og melkeutsalg.

§ 51. Den som vil drive meieri, ysteri eller fra fast bedriftssted selge melk eller meieriprodukter må melde dette til helserådet. Virksomheten må ikke begynne før helserådet har samtykket. Det samme gjelder når virksomheten flyttes, skifter innehaver eller forandrer art.

11 novbr. § 52. Helserådet kan påby at salg av melk og fløte skal foregå fra egne rum (utsalgs). Alle som handler med melk, skal ha denne opbevart i særskilte rene og luftige rum.

§ 53. I utsalgs- og opbevaringsrum skal gulv, vegger og tak ha tette og glatte flater således at de uten vanskelighet kan vaskes og holdes rene. Utsalgsrummet skal ha egen inngang fra gaten og ikke ved dør eller andre åpninger stå i forbindelse med beboelsesrum. Utsalgssted med tilhørende lokale må ikke benyttes som beboelsesrum, de skal være lyse, luftige og godt ventilerte samt være forsynt med spring eller en annen av helserådet godkjent anordning, vask med vannlås, såpe og rene håndklær. I utsalgslokalet skal der være disk av marmor eller av annet jevn godt materiale og diskevern.

§ 54. I melkeutsalget må foruten melk og fløte bare forhandles eller opbevares smør, ost (dog ikke sterkt luktende), margarin, egg, baker- og konditorvarer, sjokolade, drops, melkehermetikk, safter, honning, øl, mineralvann og iskrem samt smørbrødpålegg hvortil opskjæremaskin benyttes. Oster skal opbevares i lukkede skap. Forhandles eller opbevares andre delikatesser, rå, stekte eller kokte, kjøtt, fisk eller fiskevarer, må melk eller fløte kun forhandles på lukkede flasker. Kokning eller steking i utvalg med tilhørende godkjente rum tillates ikke, undtagen kokning av kaffe, te eller lignende til betjeningens eget bruk.

§ 55. I og utenfor lokale hvor melkesalg foregår, skal der til enhver tid herske orden og renslighet. Spyting og all bruk av tobakk i melkeutsalgs er forbudt. Plakater herom skal være opslått på iøinefallende sted. Lokalene skal daglig luftes. Gulv, disker, bord eller lignende innretninger må vaskes omhyggelig hver dag etter endt arbeide eller oftere om fornødent. Feining er i det hele tatt forbudt. Vinduer, dører og hyller skal vaskes minst hver uke og storrengjøring foretas minst hvert fjerdingår. Under rengjøringen må hverken melk eller melkekar forurennes.

§ 56. Beholder som melk opbevares, føres eller utbys til salg i, skal være av fortrinnet jernblikk, fortrinnet kobber, aluminium, glass, porselen, fajanse, annet stentøi med god glasur eller av annet av helserådet godkjent materiale. Det må nøie påses at spann og andre redskaper som anvendes til behandling eller førsel av melk holdes omhyggelig rene og vaskes hver gang de har vært brukt. Centrifugeslam skal brennes.

§ 57. I melkeutsalgs og lignende skal alle beholdere være forsynt med lokk og med en for kjøperen lett synlig betegnelse som angir hvad slags melk eller fløte beholderen inneholder. Øser eller andre redskaper for utmåling av melk eller fløte må være forsynt med hensiktsmessige håndtak således at hen-

dene ikke kommer i berøring med varen. Under utmåling av 11 novbr. melk eller fløte må spannet ikke holdes over beholderen, således at f. eks. spillmelk rinner ned i denne. Hver varesort skal ha sin bestemte øse eller redskap for utmåling.

§ 58. Ved mottagelse av melk i meieriet plikter dette å føre kontroll med melk og spann fra hver enkelt leverandør.

Hver leverandørs melk tømmes over i et særskilt spann og når den ansvarshavende mottager på meieriet har forvisset sig om at melk og spann er i orden, kan melken tømmes over i fellesbeholder.

For mottagelse av melken skal der utenfor meieriet være en solid rampe, således at melkespannene kan tas direkte bort på rampen fra vogn, bil eller lignende, hvorved det undgås å sette spannene ned på gårdsplassen.

Det til meieri eller melkeutsalg hørende privet skal være slik innrettet og ligge slik til som helserådet i hvert enkelt tilfelle bestemmer.

§ 60. Personer som behandler melk eller fløte skal iakttta størst mulig renslighet med sin person og være iført hvit hodebeklødning og ren vaskbar overbeklødning som byttes rene minst 2 ganger i uken og som bare benyttes i melkelokalene. Hender og armer skal vaskes grundig før arbeidet samt umiddelbart etter bruk av klosett. Opslag herom skal stå på synbart sted i klosettet.

§ 61. Eldre melkeutsalg skal 1 år etter at disse forskrifter er stadfestet være bragt i overensstemmelse med de ovenfor inntatte bestemmelser i den utstrekning helserådet forlanger det.

Kapitel XI.

Særlige bestemmelser vedrørende omsetning av melk og fløte m. v., herunder også direkte leveranse fra produsent til privat forbruker.

§ 62. Foreligger der grunn til mistanke om at de sanitære forhold ved meieri, ysteri, produksjonssted, melkeutsalg eller vedkommende transporten av melk og melkeprodukter vedrørende disse steder er mangelfulle, kan helserådet forby førsel til og omsetning av melk og melkeprodukter i Rygge fra et sådant sted inntil forholdet er blitt betryggende undersøkt og viser sig å være tilfredsstillende.

Helserådet kan forlange opgitt fra hvilket fjøs, meieri, ysteri eller utsalg melken, fløten eller melkeproduktene kommer samt likeledes fortegnelse over vedkommende forhandleres faste kunder.

§ 63. Helserådet kan ved mistanke om sanitære misligheter kreve at der uten opphold for kommunen fremlegges bevidnelse fra læge eller dyrlæge eller på annen av helserådet godkjent

11 novbr. måte om sundhetsforholdene samt om fjøs- og melkestellet på gårder som selger melk. Sådan bevidnelse kan, når der foreligger begrunnet mistanke om smittsom sykdom eller mislige sanitære forhold på stedet, kreves gjentatt med 14 dagers, eller mindre enn 14 dagers mellomrum hvis helserådet anser det nødvendig.

Tuberkulinundersøkelse kan forlanges så ofte helserådet bestemmer.

§ 64. Helserådet kan i den utstrekning det av hygieniske grunner finner det påkrevd påby varmebehandling av melk og fløte som omsettes i Rygge.

Helserådet kan kreve at pasteurisering finner sted i Rygge såfremt det er anledning til sådan behandling innenfor helse- rådets område.

§ 65. Salg av iskrem er bare tillatt fra melkeutsalg, konditorier og kafeer eller dertil godkjente utsalg, samt fra dertil av helserådet godkjent bod eller vogn.

Den som vil selge iskrem må søke om helserådets samtykke hertil.

§ 66. Iskrem tilberedt utenfor herredet tillates ikke solgt i Rygge uten helserådets samtykke. Iskrem bestemt til salg må bare tilberedes i rum som er lyse, godt ventilerte og fri for fuktighet. Gulv, vegger og tak må være i sådan stand, at de lett kan holdes rene. Rummet skal ha vannledning og vask og varmt og kaldt vann i tilstrekkelig mengde. Rummet må være fritt for støv og stank og må ikke stå i direkte forbindelse med soveværelse eller annet rum som ikke hører med til bedriften. Der skal finnes vaskevann, såpe og rent håndklæ. Bruk av tobakk i enhver form er forbudt. Gulvet skal vaskes hver dag, vinduer og dører hver uke, tak og vegger minst 2 ganger årlig. Klær og uvedkommende gjenstander må ikke finnes i rummet. Frysemaskiner må være innrettet således at fett eller smuss ikke kan falle ned i kjernen. Alle kopper, spann og redskaper som benyttes, må være innrettet slik, at de lett kan holdes rene, og de må hver dag gjøres omhyggelig rene og skylles i kokende vann. Den is som anvendes må være ren.

Hvis helserådet forlanger det skal melk og fløte som benyttes til fremstilling av iskrem være pasteurisert. Betjeningen skal under arbeidet være iført en egen drakt, vareklær av hvitt vaskestoff som byttes rene minst 2 ganger i uken eller oftere hvis helserådet finner det påkrevd. Er vareklærne benyttet utenfor arbeidet, må de vaskes før de igjen kan anvendes under fremstilling av iskrem. Betjeningen må vaske hender og armer før de begynner arbeidet og efter bruk av klosetter. Personer som lider av smittsomme, stinkende eller væskende

sykdommer eller av sår på armer og hender må ikke delta i 11 novbr. tilberedning av iskrem.

§ 67. De som er beskjeftiget med salg av iskrem skal under sitt arbeide være iført helt og rent antrekk av hvitt lerret, forklæ med brystsmekk og forermer, kvinnelig betjening skal også ha ren kappe eller rent hodetørklæ. Antrekket skal skiftes rent minst 2 ganger i uken eller oftere hvis helserådet anser det påkrevd.

§ 68. Et eksemplar av disse forskrifter omfattende kapitel X og XI til og med § 62 skal være opslått i ethvert melkeutsalg og for meierienes vedkommende også i det rum hvor melken mottas. Forskriftene omfattende §§ 65, 66 og 67 skal være opslått i et rum hvor iskrem tilberedes eller selges. Tillates iskrem solgt fra vogn skal forskriftene være således opslått på vognens sider, at de er beskyttet mot vær og vind.

Kapitel XII.

Forskrifter for butikker.

§ 69. Enhver butikk skal holdes ren og godt utluftet. Utenfor inngangsdøren skal der være fotskrape. Gulv og disker skal daglig rengjøres. Helserådet kan treffe nærmere bestemmelser herom. Tørr-feiing er forbudt. Hovedrengjøring skal foregå minst 1 gang om året eller oftere hvis helserådet finner det påkrevd. På iøinefallende steder skal finnes opslag om forbud mot spytting på gulvet. Benyttelse av spytebakker er ikke tillatt. Butikker hvor der selges matvarer, og rum hvor matvarer som skal selges, blir bearbeidet eller tilberedt, må ikke brukes som soverum eller kjøkken. Disse butikker og rum skal være forsynt med vaskevann, såpe og rene håndklær, og de personer som håndterer varene, skal jevnlig vaske sine hender. De skal iaktta renslighet ved innpakkingen, og må f. eks. ikke blåse posene op eller vete fingrene i munnen.

§ 70. Matvarer skal beskyttes mot støv og annen urenslighet så vel i butikkene som i tilberednings- og lagerrummene. Når det lar sig gjøre, skal varene anbringes i vel renholdte, tildekkede kar, skuffer eller skap med dører. Vekt- og måleredskaper som benyttes ved handel med matvarer, skal være rene når de brukes. Det er selgeren forbudt å innpakke matvarer i aviser eller urent papir. Ved omførsel av matvarer skal de beskyttes mot regn, støv og all annen forurensning.

§ 71. Tobakksrøking er forbudt i butikker, hvor der selges matvarer. Kundene må ikke berøre andre matvarer enn dem som de kjøper. Opslag herom og om forbud mot

11 novbr. tobakksrøkning skal finnes på lett iøinefallende sted i vedkommende butikker.

§ 72. I hver butikk skal der være opslått særavtrykk av ovenstående bestemmelser.

Kapitel XIII.

Bakerier.

§ 73. Bakerier eller rum som står i åpen forbindelse hermed, må ikke benyttes som sovested. Gulv, vegger og tak skal være i slik stand, at de lett kan vaskes. Hver dag efter endt arbeide skal gulvene vaskes omhyggelig. Vinduer og dører skal vaskes hver uke. Vegger og tak minst hvert fjerdingår. Under rengjøring må bakverk omhyggelig tildekkes eller fjernes.

§ 74. Bakeribedriften uvedkommende gjenstander som kan bidra til å samle støv eller forårsake stank i arbeidsrummene eller hindre disses rengjøring må ikke finnes i bakeriet eller de rum som står i åpen forbindelse med dette. Heller ikke må matrester, gafler, kniver, skjær og matspann eller lignende opbevares i arbeidsrummene, likeså litt sengklær. Kull og annet brensel må ikke ligge løst utover gulvene, og aske og annet avfall må hver dag fjernes fra bakeriet. Bakeriet må ikke benyttes til klæsvask.

§ 75. Trau, bord, hyller, plater, kjeler, o. s. v. må daglig gjøres rene. De må ikke brukes til å sitte på.

Smør, melk, o. s. v. må opbevares i rene tildekkede kar. De stoffer som benyttes til strykning av bakverk, må bare tillages for dagens behov. Strykevisker må være rene for hvert stoff, og må hver dag rengjøres i kokende vann.

Melsekker skal avbørstes omhyggelig før de bringes inn i bakeriet og innholdet tømmes i bakertrauet.

§ 76. Bruk av tobakk i hvilken som helst form er forbudt, likeså å henlegge tobakk, piper og fyrstikker. Spyting er forbudt.

§ 77. Under sitt arbeide må bakeren være iført egen, ren hvit drakt, som ikke brukes utenfor bakeriet og som skiftes ren minst 2 ganger ukentlig.

I bakeriet skal det være vanskevannstell, såpe og rene håndklær.

Bakerne må rense sine negler og vaske omhyggelig underarmer og hender umiddelbart før og efter deig- og brødlagningen. Likeledes vaskes hender efter bruk av klosettet. Det er forbudt å beskjefteige personer i bakeriet som har sår, byller eller utslett på hender eller armer.

§ 78. Ombæring og utbringelse av brød og annet bakverk skal skje i rene kurver og kasser som er lukket eller forsynt

med overlegning eller tett, fastbundet, ren presenning. Ved 11 novbr. salg, utbringelse og under transport bør hvert brød være innpakket i rent papir eller ren pose, og helserådet kan, hvis det måtte anse det nødvendig, gi påbud herom.

§ 79. I ethvert bakeri skal et eksemplar av disse forskrifter være opslått.

Kapitel XIV.

Hjemmebakning.

§ 80. Hjemmebakning til salg må bare finne sted i dertil av helserådet godkjente rum, og helserådet kan med hensyn til lokalene, renholdet m. v. og den personlige hygiene forlange opfylt de samme krav som for bakerier bestemt. Den som vil begynne hjemmebakeri til salg må melde dette til helserådet.

Kapitel XV.

Slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg.

§ 81. Helserådet kan påby, at handelen med kjøtt og flesk skal foregå fra eget rum, likeså kan det forby anlegg og drift av slakteri på steder hvor sanitære hensyn tilsier det.

I slakterier og pølsemakerier skal gulvet være tett, jevnt, av cement eller annet av helserådet godkjent materiale med avløp til kloakk forsynt med vannlås og rist. Rummene skal være rummelige og lyse, forsynt med tette vegger med glatte flater, lokalene skal holdes omhyggelig rene. Det samme gjelder alt inventar og de redskaper som brukes. Vegger og tak må vaskes minst hvert fjerdingår, vinduer og dører hver uke, gulv, disker og vekter hver dag.

Alle maskiner og redskaper som benyttes må rengjøres hver gang de har vært brukt. Ethvert slakteri og pølsemakeri skal så vidt mulig være forsynt med vannledning og spyleslange. Slakteri og pølsemakeri må ikke stå i åpen forbindelse med gjødselbinge, grisehus eller stall.

§ 82. De i slakteri, pølsemakeri og kjøttutsalg beskjeftigede personer, skal ha ren hvit hette og være iført rent, hvitt forklæ med brystsmekk og forermer eller annet helt og rent godkjent antrekk, som skal skiftes rent minst 2 ganger ukentlig. Vaskevann, såpe og håndklæ må finnes i disse lokaler og de der beskjeftigede personer må vaske sig så ofte at hender og armer til enhver tid er rene. All kjøttmat må beskyttes mot fluer. Publikum forbys å berøre kjøtt som er utlagt til salgs. Bruk av tobakk er forbudt.

Ved slaktning må den størst mulige renslighet iakttas. Dyrenes innvoller må uttas og fjernes snarest mulig efter avlivning. Avfall av enhver art skal så hurtig som mulig fjernes,

11 novbr. og likeså litt som maver, tarmer, blod, lemmer eller huder forbli natten over i slakteboden. I denne skal under kjøttets stivning være god gjennomtrekk.

§ 83. Rengjøring av maver og tarmer tillates ikke i rum hvor kjøtt opbevares.

Angående hvilke stoffer som kan brukes til konservering eller farvning av kjøtt og kjøttvarer henvises til de forskrifter som er utferdiget i henhold til loven om næringsmidler.

§ 84. Kjøttbutikker skal være lyse, luftige og rene. De bør helst være beliggende fra solsiden. Vender vinduene mot solen, må de i sommertiden være forsynt med markiser. Gulvet skal være belagt med fliser eller annet dermed jevngodt materiale, og vegger og tak av materialer som det er lett å holde rene. Disken skal ha plate av marmor, glass, sten eller annet av helse-rådet godkjent materiale. Kjøttkrokene skal være galvanisert eller av materiale som ikke ruster. Vegger og tak skal i sin helhet rengjøres minst hvert fjerdingår, vinduer og dører minst 1 gang ukentlig. Gulv, disker og vekter skal vaskes minst 1 gang daglig. Tørr feining er forbudt. Hvor kjøtt kommer i berøring med vegger og stolper, må disse vaskes hver dag.

§ 85. Angående kjøttsalg under åpen himmel eller lignende har helserådet til enhver tid adgang til å treffe de fornødne bestemmelser, eventuelt helt å forby sådant salg.

Transport av kjøtt skal foregå i rene, helst lukkede vogner eller i rene kasser, trau eller kurver og være innhyllet i rent dekke. Det er ikke tillatt å sitte på varene under transporten.

§ 86. Ovenstående regler skal være opslått på et iøynefallende sted i alle slakterier, pølsemakerier og kjøttutsalg.

Kapitel XVI.

Forskrifter for utsalgssteder for fersk fisk (herunder fersk sild) og steder hvor der lages fiskemat.

§ 87. Utsalgsstedene og tillagningsstedene skal meldes til og godkjennes av helserådet før de tas i bruk. Også utsalgs- og tillagningssteder som alt er i bruk, skal meldes til helserådet.

§ 88. Rummene må ikke benyttes til eller stå i direkte forbindelse med rum til almindelig husbruk. Utsalgs- og tillagningssteder skal være lyse og ha god lufttilgang. Utsalget bør ha egen inngang fra gate. Bord, disk og annet inventar som fisken legges på, skal være forsynt med marmor, cementsten, glass eller et annet vanntett materiale som helserådet godkjenner. Disken må bare ha åpne rum, ingen skuffer. I rummet skal være innlagt vannspring og vask eller annen av helserådet godkjent innretning.

§ 89. Gulvet skal være utført av stålskuret cement, fliser eller annet jevngodt materiale. Det skal ha fall og avløp til ett med vannlås forsynt gulvsluk. Trevegger skal stå på en minst 10 cm høi murfot.

§ 90. Alt avfall skal opsamles i lukkede beholdere av jern eller av et annet materiale som helserådet godkjenner. Beholderne skal være forsynt med tette sluttende lokk og tømmes så ofte, at der ikke opstår stank. De skal rengjøres (renspyles) omhyggelig minst 1 gang daglig.

§ 91. Salg av fersk fisk på torv, åpen gate eller i portrum er ikke tillatt uten helserådets samtykke.

§ 92. Rummene og alt inventar skal til enhver tid være i ordentlig stand og vedkommende er pliktig til å etterkomme pålegg som helserådet i hvert enkelt tilfelle finner nødvendig å gi for å rette på mangler.

§ 93. Fisk eller fiskeprodukter må hverken på disker, hyller eller utstillingsmontre legges på skitne fat, bretter eller gamle kasser, eller utsettes for sol. Underlag av papir eller lignende er forbudt.

§ 94. I utsalgs-, tilberednings- eller opbevaringsrum må ikke settes petroleum, bensin eller andre varer og gjenstander som kan forurense fisken eller gi den smak eller lukt. All slags avfall skal straks fjernes således som foreskrevet i § 90.

§ 95. All gammel fisk som ikke egner sig til menneskeføde, skal straks bringes bort i samhøve med helserådets forskrifter.

§ 96. Helsrådet kan påby, at der i enhver forretning skal være godkjent iskasse eller avkjølingsrum.

§ 97. Alle fiskeforretninger skal jevnlig inspiseres av helse- rådet.

§ 98. Lokalene skal renvaskes omhyggelig minst 1 gang hver dag, og kasser, tønner og andre kjøreler samt vekter og andre redskaper som brukes til fiskehandelen skal rengjøres ordentlig hver dag snarest efter bruken og ellers så ofte som helserådet finner det nødvendig. Tørr feining er forbudt. Tak og den del av veggene som ikke daglig vaskes, rengjøres så ofte som helserådet bestemmer.

Finnes der fiskekummer, skal de være av marmor, cement, sten, glass eller annet materiale som helserådet godkjenner og være slik forarbeidet, at de lett lar sig tømme og rengjøre.

All bruk av tobakk og spytning på gulvet er forbudt. I hvert rum skal der være opslått plakat herom.

Der skal være lett adgang til rent vaskevann, såpe og rene håndklær til betjeningen.

Betjeningen skal iaktta omhyggelig renslighet med sin person og sine klær. Opbevares betjeningens tøy i lokalet, skal det ophenges i et skap med dør.

11 novbr. § 99. Hvis disse forskrifter eller pålegg, som helserådet gir i henhold til dem, ikke etterkommes, kan helserådet, efter forgjeves å ha gitt advarsel, forby stedet brukt til manglene er rettet.

§ 100. Disse forskrifter omfatter også bedrifter som alle rede er i gang. For slike bedrifter gjelder dog bestemmelsen i § 89 bare i den utstrekning helserådet i hvert enkelt tilfelle finner det nødvendig.

§ 101. Selges fisk fra fiskekasser må disse ikke settes slik at hunder, katter eller andre dyr kan komme i berøring med kassene.

§ 102. Ovenstående forskrifter skal være opslått på et iøinefallende sted i alle utsalgssteder for fersk fisk og steder hvor der lages fiskemat.

Kapitel XVII.

Møller.

§ 103. Møller skal nedstøves minst 4 ganger årlig, og gulvene feies 2 ganger ukentlig.

§ 104. I møllekammeret og andre til møllen hørende rum som tjener til opphold for de møllesøkende eller møllens arbeidere, skal gulvene feies fuktig hver dag, og gulv, benker og stoler vaskes minst 1 gang i uken og vinduer, dører og veggene i mannshøide vaskes minst 1 gang hvert fjerdingår.

§ 105. Helserådet bestemmer i hvilken utstrekning spyttebakker skal benyttes og hvilken størrelse og form de skal ha. Spyttebakkenes bunn skal i så tilfelle være dekket med fuktig sagmugg, torv, eller lignende. De skal daglig rengjøres og deres innhold brennes eller behandles på annen av helserådet godkjent måte.

Kapitel XVIII.

Helseforskrifter for leirplasser (camping).

§ 106. Eier eller leier av sådan leirplass er forpliktet til å sørge for, at plassen til enhver tid holdes i en stand, som er overensstemmende med gjeldende helseforskrifter og tilfredsstiller brukernes rimelige krav.

§ 107. Sådan leirplass kan ikke tas i bruk før den er godkjent av helserådet.

§ 108. Til leirplass skal fortrinsvis velges steder med tørr grunn. Den bør ligge lunt, godt beskyttet mot vind og regn og helst skråne litt. Der bør være lett adgang til godt og rikelig drikkevann. Ved tydelig opslag skal gis anvisning på hvor renvannet kan hentes, samt forbud mot forurensning av hvilken som helst art av vanninntaket eller dets nærmeste omgivelser.

§ 109. Leirplassen bør ha særskilt inn- og utkjørselsvei. 11 novbr. Begge skal være tydelig merket.

§ 110. Det er strengt forbudt å kaste avfall, papir, tomme hermetikkbokser, appelsinskall og lignende fra sig på leirplassen. Avfall skal legges på et avsides sted, som før plassen tas i bruk er anvist av helserådet. Plassens eier eller leier skal sørge for, at avfall fjernes, kjøres bort, nedgraves eller brennes så ofte det viser sig nødvendig for å hindre stank eller andre ulemper.

Hvis telt benyttes, skal teltplassen ryddes før vedkommende forlater leirplassen.

§ 111. Vask og skylling av klær, bruksgjenstander og lignende kan foregå bare på sted som ved opslag er anvist hertil.

§ 112. På leirplassen skal være anordnet privet såfremt helserådet krever det, særskilt privet for begge kjønn. Privetene skal ha en størrelse og innredning som helserådet i hvert tilfelle bestemmer. Privetene skal ligge minst 15 meter fra leirplassen samt offentlig eller privat vei.

Det må nøie påses, at der ikke finner tilsig sted fra privetet til leirplassen, opkomme, brønn, bekk eller annet sted hvorfra der hentes renvann. Privetene skal ha binger og disse skal være innklædd. Privetet for menn skal ha anordnet pissoar. Det påhviler leirplassens eier eller leier å fylle strømidler i sådan mengde i bingene, at uttømmelsene holdes tildekket og stank ikke oppstår. Bingene skal tømmes når de er $\frac{3}{4}$ fulle eller oftere om helserådet så krever. Privetene skal holdes forsvarlig rene. Setet og gulv skal vaskes minst 2 ganger ukentlig (månedene juni, juli, august) og ellers så ofte som helserådet bestemmer.

Avtreddelse utenfor privetene er på det strengeste forbudt.

§ 113. Det påhviler også det reisende publikum å påse at forskriftene overholdes. Grov eller gjentatt overtredelse bør i tilfelle meldes til leirplassens eier.

§ 114. Et eksemplar av disse forskrifter skal være opslått i glass og ramme på et iøinefallende sted på leirplassen.

Kapitel XIX.

Om pelsdyravl.

§ 115. Anlegg av pelsdyrgård må ikke finne sted uten at helserådet på forhånd har gitt sitt samtykke.

§ 116. Pelsdyrgård må ikke ligge så nær beboelseshus, matbod eller offentlig eller felles privat vei, at lukten er til plage. Den må heller ikke legges slik, at der kan komme tilsig eller avfall til brønn, bekk eller annet vann, hvorfra tas drikke-

11 novbr. vann for mennesker eller dyr, vann til annet husbruk eller til bruk i bedrift som omsetter eller tilbereder nærings- eller nydelsesmidler. Avfallet fra gården må brennes op eller legges i kompost og dekket med jord. Komposten må være innbygget med ståltrådduk eller på en annen av helserådet godkjent måte, således at hunder, katter, kråker, skjærer m. v. ikke kan komme til.

§ 117. Kopper og kar til vann eller melk eller andre kjørel som brukes i pelsdyrgården må vaskes i særskilt kjørel. Kluter, koster eller annet som brukes til vask må ikke brukes til annen vask i beboelseshus eller uthus.

Kammer og børster som brukes til pelsdyr, må ikke brukes til andre dyr. Sendingskasser må ikke settes inn i uthus, fjøs, stall m. v. før de er grundig gjort rene og desinfisert.

§ 118. Personer som steller med dyrene skal ha særskilt fottøi til bruk i pelsdyrgården og må nøie passe på, at dette fottøi ikke kommer inn i beboelseshus, grisehus, fjøs, stall m. v. uten at det er omhyggelig rengjort. Røkterne skal ha overalls når de steller dyrene. For hver gang røkteren har stelt dyrene, behandlet redskaper, kjørel o. s. v. i pelsdyrgården, må han vaske hender og underarmer grundig.

§ 119. Viser det sig nødvendig å ta hvalper inn i hus for kortere tid, må der utvises den største renslighet. Dyrene må bare behandles av røkteren, og når hvalpene atter kommer inn i pelsdyrgården, må det rum som de har vært i, gjøres rent og luftes grundig.

Kapitel XX.

Regler for renhold i skogshytter, saghytter og andre rum hvor arbeidere midlertidig innlosjeres.

§ 120. Huset skal holdes godt ventilert døgnet rundt, særlig ved ventiler i gavlene eller trekkpipe i taket.

§ 121. Det er forbudt å spytte på gulv, vegger eller innbo.

§ 122. Sengene skal redes op hver morgen. Løs sengehalm må ikke brukes.

§ 123. Etter hvert mål skal der vaskes op, matkopper og spisestell settes i hyller eller skap, gryter, stekepanner og kaffekjeler på en plass for sig, matlevninger og avfall bringes bort. Maten skal gjemmes i særskilt matbod eller skap. Feiekost og brukbare vannbøtter skal være til stede i rummet. Samme bølge må ikke benyttes både til renvann og til vask.

§ 124. Minst 1 gang om uken skal gulvet vaskes. Gulvet skal daglig feies efter først å være dynket med vann eller strødd med sne så det ikke gyver.

§ 125. Sjøppel, avfall, urin og annet søl må ikke kastes utenfor døren eller omkring husveggene.

§ 126. Arbeidsgiveren skal sørge for at rummene er ordentlig rengjort når de tas i bruk. Når et arbeidslag reiser, plikter det å gjøre rent etter sig.

§ 127. Alle som bor i huset, skal iakttta renslighet og være ansvarlig for at disse regler etterfølges. De velger sig imellem en ordensmann, som har opsynet med ventilasjonen og renholdet.

Ordensmannen velges enten skiftevis hver uke, eller den samme kan velges for lengere tid, hvis derom er enighet.

§ 128. Det er ordensmannens plikt å påse disse regler overholdt og å gjøre anmeldelse til helserådet hvis hans myndighet ikke respekteres. Personer som har utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom eller annen smittsom sykdom, eller som ved urenslighet er til plage for andre, kan bortvises av helserådet.

§ 129. På disse steder kan helserådet forlange at arbeidsgiveren må sørge for at der finnes forbindelsessaker: 2 gasbind, 1 pakke steril vatt, 1 enkeltmannspakning, 1 liten flaske jod (glasskork), alt innpakket i oljelerret og opbevart i tørt skap.

§ 130. Et avtrykk av disse regler skal slås op i alle de her omhandlede rum.

Kapitel XXI.

Offentlige boksamlinger.

§ 131. Ved utlån av bøker fra offentlige boksamlinger skal følgende iakttas: Bøker må ikke utlånes til personer lidende av akutt smittsom sykdom eller til personer som tilhører husstand innen hvilken der er sådan sykdom. Hvis en person som har tillåns bøker fra offentlig boksamling blir angrepet av smittsom sykdom eller sådan bryter ut innen den husstand til hvilken han hører, skal bøkene, før de utlånes til andre, desinfiseres.

§ 132. Alle bøker i offentlig boksamling skal 1 gang årlig efterses av den som forestår boksamlingen sammen med nærmest boende medlem av helserådet. Særlig skitne og utbrukte bøker skal da kasseres.

Kapitel XXII.

Om tjenerhald.

§ 133. Tjenere, arbeidsfolk, lærlinger og betjenter skal skaffes tilstrekkelig varmt, tørt og ventilert soverum, særskilt for menn og kvinner og uten gjennemgang fra det ene til det annet. Dører skal kunne låses.

11 novbr. § 134. Hver person skal ha egen seng og stol samt eget vaskefat, drikkeglass, håndklær og egen såpe. Håndklær skiftes rene minst 1 gang hver uke.

Kapitel XXIII.

Andre sanitære forhold.

§ 135. Ved offentlige vannposter, skoler, kirker, fabrikker og alle offentlige forsamlingslokaler er det forbudt å bruke felles drikkekar. Drikkevannsinnretninger på disse steder må være godkjent av helserådets ordførere. Det er likeledes forbudt på skoler å bruke felles skrivematerialer, såsom pinner, blyanter, grifler og lignende. Hver elev skal ha sitt skrivemateriale i eget futorial, merket med elevens navn. Futorial med innhold må ikke brukes senere av en annen før det er tilbørlig rengjort.

§ 136. Huseiere er likeoverfor helserådet ansvarlige for at fraflyttede rum gjøres rene før nye beboere flytter inn.

Kapitel XXIV.

Dame- og herrefrisørsalonger.

§ 137. Før et lokale tas i bruk som dame- eller herrefrisørsalong må det etter at melding herom på forhånd er sendt helserådet være godkjent av dette. Det samme gjelder flytning eller større forandring av allerede igangværende bedrift.

§ 138. Ethvert lokale som tillates tatt i bruk til dame- eller herrefrisørsalong, bør ha en gulvflate av minst 16 m².

§ 139. I dame- eller herrefrisørsalong med tilhørende rum må ikke opbevares gjenstander som er bedriften uvedkommende eller kan hindre renhold, utbre stank eller lignende. Lokalene må alltid holdes omhyggelig rene og vel utluftet. Hår, såpeskum, papir, bomull og brukt tøy bringes bort etterhvert. Så vel rene som skitne servietter, frottékluter, kapper og håndklær m. m. opbevares på dertil bestemte steder.

§ 140. Hovedrengjøring av dame- og herrefrisørsalonger med tilstøtende rum skal foregå minst 2 ganger om året. Gulvet skal vaskes minst 1 gang daglig. Bord, stoler, konsoler, hyller og lignende skal hver dag avtørres med en fuktig klut.

§ 141. Betjeningen skal iaktta omhyggelig personlig renslighet og vaske hendene før behandlingen av hver kunde. Under arbeidet skal de være iført ren, hvit jakke eller frakk, som skal skiftes ren minst 2 ganger ukentlig. Det er forbudt betjeningen å røke i arbeidstiden. Personer lidende av smittsomme sykdommer, herunder innbefattet smittsomme hudsykdommer, samt av sår eller byller på hendene, må ikke beskjefliges i dame- eller herrefrisørsalonger.

§ 142. Ved barbering må der for hver kunde brukes ren-11 novbr. vasket serviett og rent dekke over nakkeputen. Benyttes frottékluter, må disse alltid være renvasket og til stede i et tilstrekkelig antall og behandles på samme måte som for servietter bestemt. Servietter, frottékluter og håndklær skal etter bruken vaskes og kokes.

§ 143. Barbervannet må tappes eller helles i barberskålen (koppen) som renses i kokende vann mellom hver barbering. Hvis ikke vedkommende kunde medbringer barberkost, kan sådan bare anvendes til opskumning av såpen og innsåpning må i så tilfelle foregå med hånden. Barberkosten skal etter hver kunde grundig rengjøres i kokende vann.

§ 144. Bruk av maskinbørster og felles pudderkvast er forbudt. I stedet for pudderkvast kan brukes en klype rensed bomull eller lignende som kun anvendes 1 gang. Alunstift i fyrstikkformat kan benyttes, men kun 1 gang.

§ 145. Ved klipping må der mellom halsen og kappen anvendes en halsestrimmel av silkepapir eller vatt som bare brukes 1 gang. Kappen skal alltid være ren og fri for hår.

§ 146. Gas-strimler eller pakninger for permanentkrøll må ikke benyttes omigjen.

§ 147. Der skal være til stede et tilstrekkelig antall hår- og nakkebørster, således at hver kunde får rene børster.

§ 148. Alle redskaper må omhyggelig rengjøres før de tas i bruk til ny kunde. Klippemaskiner, sakser, kniver og viklepinner for permanentapparater kokes eller rengjøres på en annen av helserådet godkjent måte. Kammer og børster renses i salmiakkspiritus og vann (25 à 30 dråper i 200 à 300 gram vann), eller på en annen av helserådet godkjent måte (kammer bør opbevares i høie glass fylt med 2 % lysoformopløsning).

§ 149. Kunder med utslett eller mistenkelig håravfall som det kan være frykt for er smittsomt, må enten avvises, henvises til læge eller betjenes med egne redskaper. De benyttede redskaper og annet som er brukt må grundig utkokes eller på annen måte betryggende desinfiseres straks etter benyttelsen.

§ 150. Disse regler skal finnes opslått i lokalet på et iøynefallende sted.

Kapitel XXV.

Forholdsregler mot tuberkulose og epidemiske sykdommer.

§ 151. Når en tuberkuløs syk forandrer bopæl skal melding derom gis til helserådets ordfører. Meldeplikten påhviler den syke selv, den husvert hvorfra og den husvert hvortil vedkommende flytter samt kretsens helserådsmedlem.

11 novbr. § 152. Ved bortsettelse av personer skal der skaffes attest for, at såvel den bortsatte som forpleieren og dennes husstand ikke lider av akutt smittsom sykdom. Det er forbudt kvinner som lider av venerisk sykdom å ta tjeneste som amme eller barnepike.

§ 153. Ved opptreden av sykdomstilfelle som det kan være grunn til å tro er av ondartet smittsom beskaffenhet, skal følgende iakttas:

1. Den husstand eller husfar som har å gjøre anmeldelse derom overensstemmende med § 14 i lov om sundhetskommisjoner m. v. av 16 mai 1860, skal straks dra omsorg for betryggende avsondring.
2. Der må ikke finne noe personlig samkvem sted mellom den syke og den som pleier ham (henne) på den ene side og husets øvrige beboere på den annen side.
3. Avsondringen må omfatte ikke alene den syke selv, men også den eller dem som pleier den syke, samt sengklær, gangklær og andre gjenstander som de benytter eller som den syke har benyttet de nærmeste dager forut for sykdommens utbrudd. Fødevarer må ikke opbevares i de rum hvor den syke opholder sig.
4. Inntil læge er kommet til stede og har gitt nærmere forskrifter, må alt samkvem mellom det sted hvor sykdommen er optrådt og andre steder opphøre. Navnlig må personer som hører til samme husstand som den syke, ikke ha noe samkvem med andre og ikke på noen måte delta i møter eller sammenkomster.
5. Uvedkommende personer må ikke tilstedes adgang til den bolig hvor den syke ligger. Sammenkomster i selskapielg eller annet ærend må ikke avholdes i det smittede hus eller på dets gårdsplass.
6. Når læge er kommet til stede, skal han foreløbig treffe de anordninger og forføyninger med hensyn til avsondringen av den syke, hans (hennes) husfolk og omgivelser, som sykdommens beskaffenhet krever og for øvrig midlertidig gi de sanitære forskrifter som anses nødvendige. Det må overlates til lægens skjønn å meddele forskriftene i skriftlig form. De må i ethvert fall nøie efterkommes og er gjeldende inntil de tilbakekalles, opheves eller forandres av helserådet eller dettes ordfører.
7. Forsåvidt der leveres melk eller andre næringsmidler fra det sted hvor sykdommen er opstått, må dette opphøre inntil tillatelse er meddelt av helserådet eller dets ordfører.
8. Barn fra den husstand hvor sykdommen har optrådt, må ikke søke skole forinnen tillatelse er meddelt av helse-

rådet eller dettes ordfører. Forsåvidt sykdommen optrer 11 novbr. i lærerens husstand og læreren bor i samme hus som skolen holdes i, må denne lukkes inntil nærmere bestemmelse er truffet av helserådet eller helserådets ordfører.

§ 154. Skolebarn som antas å lide av utøi, skabb eller annen smittsom hudsykdom eller øiensykdom skal sendes hjem av læreren (lærerinnen), som må gi dets foreldre eller foresatte skriftlig beskjed om at barnet ikke kan komme på skolen igjen før det er rent og fritt for smitte. På samme måte skal skolebarn, som lærer eller lærerinne antar lider av annen smittsom sykdom, bli sendt hjem med skriftlig opfordring om at læge må bli rådspurt.

§ 155. Gang- og sengeklær og andre gjenstander som har vært benyttet av personer som har lidt av smittsom sykdom eller har henstått i rum hvor disse personer har opholdt sig, må ikke avhendes eller overlates andre til bruk forinnen de er renset etter helserådets nærmere bestemmelser.

Rum hvor personer lidende av smittsom sykdom har opholdt sig, skal også renses etter helserådets anvisning. Utflytning av huset eller enkelte leiligheter kan påbys, hvor farlig smittsom sykdom har optrådt, for at huset eller leiligheten kan bli betryggende desinfisert.

§ 156. Lik av personer som er død av smittsom sykdom utenfor herredet, må ikke bringes inn i herredet uten helse rådets tillatelse og i tilfelle kun under iakttagelse av de forsiktighetsregler som helserådet måtte bestemme.

Kapitel XXVI.

Almindelige bestemmelser om tilsynet m. v.

§ 157. Helserådets ordfører som sammen med de øvrige medlemmer har tilsynet med sundhetsforholdene, kan alltid treffe avgjørelser på helserådets vegne, når hurtig inngripen er nødvendig, men saken skal snarest forelegges helserådet hvis det forlanges eller helserådets ordfører anser det påkrevd.

§ 158. Hus- og grunneiere er personlig ansvarlige for at alle de plikter oppfylles som disse helseforskrifter pålegger dem og skal ikke kunne undskylde sig med forsømmelse fra sine folks eller leieres side. Er eieren ikke bosatt i herredet, må han (hun) for helserådet opgi en her bosatt person som på hans vegne skal sørge for at disse plikter oppfylles. Forsømmes disse blir dog ansvaret hvilende på eieren, med mindre helse rådet har samtykket i, at ansvaret skal bæres av en stedfortreder som har erklært sig villig. En sådan innrømmelse kan dog tas tilbake av helserådet.

11 novbr. § 159. Såvel politiet som helserådets medlemmer skal straks melde til helserådets ordfører når de blir vitende om at helseforskriftene ikke følges eller når andre sanitære misligheter kommer til deres kunnskap, og helserådets ordfører plikter å sørge for at enhver anmeldelse om overtredelse av helseforskriftene blir fremmet.

§ 160. Under særegne forhold kan helserådet frita fra bestemmelsene i helseforskriftene. Dette gjelder dog ikke bestemmelser som er utferdiget for det hele land ved kongelig resolusjon, medmindre helserådet i henhold til denne har fått adgang til det.

§ 161. Undlater noen innen den av helserådet satte frist å treffe foranstaltninger som ifølge disse forskrifter eller ifølge helserådets lovlig fattede vedtak påhviler ham (henne), kan helserådet la foranstaltningene utføre på hans (hennes) bekostning.

§ 162. Et tilstrekkelig antall eksemplarer av disse helseforskrifter trykkes for kommunens regning så hver husstand kan få sitt eksemplar. Likeså trykkes for kommunens regning i plakats form de spesielle forskrifter som er bestemt til opslag i så mange eksemplarer at hver bedrift m. v. kan få det nødvendige antall.

§ 163. Overtredelse av disse forskrifter straffes efter den til enhver tid gjeldende lovgivning.

§ 164. Disse forskrifter trer ikraft 3 — tre — måneder efter at de er stadfestet.

Fortegnelse over helseforskrifter og forskrifter om næringsmidler m. v., som er utferdiget for det hele land, er inntatt i Lovtidend 1 avdeling for 1938 nr. 6 (side 205—206). Jfr. om konserveringsmidler midlertidige forskrifter 28 februar 1938, og om hermetiske matvarer kongelig resolusjon 23 september s. å.

11 novbr.

Kongelig resolusjon.

- I. I henhold til §§ 1, 41, 42 og 97 i lov om statskontroll med skibes sjødyktighet av 9 juni 1903 med tilleggslover av 18 september 1909, 21 august 1914 og 6 juli 1923 fastsettes forskrifter om kontroll med oljemotorer m. v. i fartøyer.
- II. Disse forskrifter trer i kraft 1 januar 1939.
- III. De ved kongelig resolusjon av 2 juli 1921 fastsatte forskrifter for kontroll med oljemotorer i fartøyer oppheves fra 1 januar 1939.

Forskriftene lyder så:

11 novbr.

Kapitel I.

Almindelige bestemmelser.

§ 1. Disse forskrifter gjelder for motormaskineriet på

- 1) alle passasjerfartøyer uten hensyn til størrelsen og
- 2) andre fartøyer på 50 registertonn brutto og derover som ikke har klasse i Det norske Veritas eller en annen av Kongen anerkjent besiktelsesinstitusjon.

Når fartøyer på mellom 25 og 50 registertonn brutto bygges eller kjøpes inn fra utlandet, skal motormaskineriet med tilbehør tilfredsstille disse forskrifter, hvis fartøyet ikke har klasse i en anerkjent besiktelsesinstitusjon.

For dieselmotorer skal Det norske Veritas' regler eller andre regler som Sjøfartskontoret anser for likså effektive brukes forsåvidt nærværende forskrifter ikke har bestemmelser som passer for slike motorer.

For motorer under 20 hk gjelder ikke bestemmelsene i §§ 4, 12, 14 og 20 og i kapitlene III og IV.

§ 2. Motormaskineriet skal besiktes fullstendig før fartøyet første gang settes i fart og før et fartøy settes i fart med ny motor. Senere skal maskineriet besiktes én gang årlig i passasjerfartøyer og én gang hvert annet år i andre fartøyer.

Propellakselen skal trekkes inn for å besiktes én gang hvert annet år. Hvis akselen er av metall eller har sammenhengende metallforing eller det er anbragt en effektiv beskyttelsesboks mellom propellakselen og akterstevnen så akselen stadig løper i olje, behøver akselen dog ikke å trekkes inn mer enn én gang hvert tredje år. Det samme gjelder for propellakslar med andre anordninger som Sjøfartskontoret anser for likså effektive som de nevnte.

På fartøyer som bare brukes i ferskvann behøver en ikke å trekke inn propellakselen mer enn én gang hvert femte år medmindre skipskontrollen i det enkelte tilfelle finner det påkrevd at besiktelse foretas oftere.

Motormaskineriet skal dessuten besiktes fullstendig eller delvis når det har lidd skade som har medført forandring i dets soliditet og når det har vært undergitt en større reparasjon såsom utskifting av betydelige deler.

Under særlige omstendigheter kan Sjøfartskontoret, når det søkes om det, innrømme utsettelse med å la de nevnte besiktelser utføre.

§ 3. I alle de tilfelle da besiktelse skal foretas, skal besiktelse tinges på et skjema som fås ved henvendelse til nærmeste besiktellesmann ved skipskontrollen eller til Sjøfartskontoret.

11 novbr. De tinginger og søknader som det tales om i disse forskrifter, skal sendes inn til Sjøfartskontoret gjennom skipskontrollen i distriktet.

§ 4. Den som tinger besiktelse av en motor som ikke tidligere har vært besiktet av skipskontrollen, må sørge for at besiktelsesmannen, før han skal begynne besiktelsen, får følgende tegninger når motoren er på 50 hk og derover:

1. Sammenstillingstegning av motoren.
2. Tegning av motorrommet som viser motoren med hjelpe-maskineri, tanker, rørledninger, ventilasjon, nedgang osv.
3. Lensearrangementstegning.
4. Tegning av motorfundamentet.
5. Tegning av akterstevnen og hylsa.

Når motoren er på under 50 hk, må besiktelsesmannen få de tegninger som er nevnt i punktene 2 og 3.

For alle motorer må dessuten bringes til veie de detaljtegninger som er nevnt i de følgende paragrafer og dessuten de tegninger som besiktelsesmannen ellers finner påkrevd.

§ 5.

1. Når det som brennmateriale til motoren brukes oljer med flammepunkt under 22° Celsius ved 760 mm barometerstand, såsom gasolin, bensin, nafta og spiritus, må arrangementet av motoren og innredningen av fartøyet være godkjent med henblikk på brannfaren, før besiktelse kan foretas. Søknad om godkjenning skal følges av beskrivelse og tegninger av fartøyet med dets innredning med dekk, lugarer m. v. Tegningene skal også vise installeringen av motoren, oljetankene, rørledningene etc. Motorens art og størrelse, hvem den er levert av og størrelsen av brennstoffbeholderne skal være angitt.

For helt åpne båter forlanges dog ikke motorarrangementet godkjent før besiktelse foretas. I slike båter må det sørges for at det er rikelig ventilasjon på alle steder hvor bensindamp kan samle sig. Spillkopper må være anbrakt under forgasseren og under kraner på brennstoff-tankene samt andre steder hvor det viser sig nødvendig.

2. For dieselmotorer og lignende motorer som arbeider med høyt maksimaltrykk kan Sjøfartskontoret forlange at det sendes inn fullstendige tegninger av motoren til godkjenning og dessuten de oppgaver som kontoret finner nødvendige.

§ 6. For alle tegninger som er nevnt i disse forskrifter gjelder at de må sendes inn i 3 eksemplarer hvis de skal godkjennes, mens ellers 1 eksemplar i almindelighet vil være tilstrekkelig.

§ 7. Foreligger erklæring fra Det norske Veritas om at motoren er bygd og besiktet etter institusjonens regler, kan

Sjøfartskontoret godta motoren uten besiktelse og prøve av 11 novbr. skipskontrollen hvis den installeres i et fartøy uten passasjer-sertifikat.

Besiktelse under innmonteringen til kontroll med at bestemmelsene i kapitel V er overholdt, må alltid finne sted. Prøve av motoren under gang må således også foretas.

§ 8. I disse forskrifter betyr:

1. Hk: hestekraften beregnet på den måte som Sjøfartskontoret bestemmer.
 2. Godkjent: godkjent av Sjøfartskontoret.
 3. Tonn og tommer: engelske tonn (1016 kg) og tommer (25,4 mm).
 4. Fart i innelukket farvann: fart på innsjøer og elver og indre deler av fjorder og annet farvann hvor en i alminnelighet kan regne med smult vann.
 5. Kortere ruter og innaskjærs fart: fart på den norske kyst hvor den ubeskyttede åpning mot havet ikke er over 30 nautiske mil.
 6. Kystfart: fart på den norske kyst utenfor kortere ruter og innaskjærs fart, fart i svenske, danske og tyske farvann øst for en linje av Lindesnes—Limfjordens vestmunning til en linje Karlskrona—Swinenünde og fart på den nordfinske og nordrussiske kyst øst til Murmansk.
 7. Utenriks fart: all fart utenfor kystfart.
- Oppstår det tvil om hvilken av disse farvannsbetegnelser en bestemt fart skal føres under, avgjøres spørsmålet av Sjøfartskontoret.

Kapitel II.

Motorens bygning.

§ 9. Motoren med tilbehør må være solid og fagmessig utført.

1. Sylindern eller lokket skal foruten de alminnelige kanaler eller ventiler ha kompresjonskran eller en tilsvarende innretning.

Dieselmotorer og lignende høytryksmotorer skal dessuten ha sikkerhetsventiler. Disse må ikke belastes høyere enn 40 % over det forutsatte maksimumstrykk i sylindern og må ha avløp på et slikt sted at ingen skade kan voldes.

Avtapningskraner for kjølevannet skal anbringes i tilstrekkelig antall og på de steder hvor det er hensiktsmessig.

2. Bunnrammen bør være forsynt med lukket bunn. Hvis den ikke er det, må det på annen måte være sørget for oppsamling av spilloljen. Spilloljen bør fra tappekranene på veivskapet, bunnrammen etc. gjennom rørledninger føres fram til tilgjengelige steder hvor det er anbrakt spillkopper.

- 11 novbr. 3. Motoren skal være forsynt med en regulator som hindrer rusing. Motorer med elektrisk tenning kan tillates regulert for hånden med en pålitelig innretning til innstilling av forgasseren og tennapparatet.

§ 10. Lagere.

Ramme-, veiv-, trykk- og krysslagere må være utført av materiale som egner seg til slike. De må være lett tilgjengelige.

Alle bunnrammelagere som er glidelagere må være todelte og lette å ta ut. Det er dog tillatt å nytte hele lagere ved motorer som ikke er over 25 hk.

Trykklagere utføres som alminnelig med trykkringer. Trykkflaten må være tilstrekkelig stor.

Lagere kan også utføres som kulelagere eller rullelagere. Slike lagere må være helt innkapslet og gå i olje eller fett. Hvis et kulelager eller rullelager ønskes brukt til en aksel som er over 125 mm i diameter, må tegning av lageret sendes inn til godkjenning.

§ 11. Pumper.

1. Brennstoffpumper må utføres av materiale som er spesielt egnet til slike.
2. Kjølevannspumper skal være stempelpumper eller andre liksom effektive pumper. De skal være tilstrekkelig store og drives fra motorens veivaksel eller en av dens hjelpeaksler.
3. Alle motorfartøyer i utenriks fart, og de motorfartøyer i kystfart som er på 100 registertonn brutto og derover, skal være utstyrt med maskindrevne lenseinnretninger som påbudt i forskrifter for besiktelse av passasjerdampskip av 19 januar 1909 eller, når det gjelder skip som ikke er passasjerskip, som påbudt i Det norske Veritas' regler og i forskrifter for besiktelse m. v. av skip uten passasjer-sertifikat av 6 oktober 1909.

Motorfartøyer på 100 registertonn brutto og derover i kortere ruter og innaskjærs fart og i fart i innelukket farvann skal være forsynt med minst 2 maskindrevne lensepumper. Den ene av disse skal drives uavhengig av framdriftsmotoren.

Fartøyer under 100 registertonn brutto med motorer ned til 20 hk i kystfart og mindre fart skal foruten håndlensepumpe til motorrommet ha minst 1 maskindrevent lensepumpe.

Fiske og fangst utenfor 90 nautiske mil av land regnes her lik med utenriks fart; fiske og fangst innenfor 90 nautiske mil regnes lik med kystfart.

4. Om luftpumper vises til § 33.

Samtlige pumper må settes opp på en slik måte at det er 11 novbr. lett å komme til for å overhale dem.

Kjølevannspumper og lensepumper må utstyres med avtapningskraner.

§ 12. Aksler.

Aksler skal lages av en stålsort som fyller de fordringer til bruddfasthet, forlengelse og bøyning som stilles i § 24.

For diesel- og lignende motorer skal tegninger av aksel- ledningen godkjennes.

Når det gjelder eksplosjonsmotorer, skal besiktelsesman- nen tilstilles tegninger av akslene hvis det forlanges.

Akslene til eksplosjonsmotorer skal tilfredsstille følgende bestemmelser:

1. Veivakselens diameter i cm bestemmes etter følgende formel:

$$d = \sqrt[3]{\frac{D^2 \times S}{k}}$$

hvor D = sylinderdiameteren i cm,

S = slaget i cm,

k = en konstant som er angitt i de nedenstående tabeller.

Totaktsmotorer:

For 1 og 2 sylindere	: 22	1 veivtapp mellom ramnelagerene.	: 16	2 veivtapper mellom ramnelagerene.
» 3 »	: 19		: 14	
» 4 »	: 16		: 12	
» 6 »	: 11		: 8	

Firetaktsmotorer:

For 1 og 4 sylindere	: 22	1 veivtapp mellom ramnelagerene.	: 16	2 veivtapper mellom ramnelagerene.
» 6 »	: 19		: 14	

Konstanten kan for fartøyer i kortere ruter og innaskjærs fart og i kystfart økes med inntil 10 % og for fartøyer i innelukket farvann med inntil 20 %. Fiske og fangst innenfor 90 nautiske mil av land regnes her lik med kystfart.

2. Mellomakselens diameter i cm bestemmes etter følgende formel:

$$d = \sqrt[3]{\frac{D^2 \times S \times (n + 3)}{c}}$$

hvor D = sylinderdiameteren i cm,

S = slaget i cm,

n = antallet av sylindere ved firetaktsmotorer og det dobbelte antall ved totaktsmotorer,

c = en konstant = 280.

11 novbr.

Konstanten kan for fartøyer i kortere ruter og innaskjærs fart og i kystfart økes inntil 330 og for fartøyer i innelukket farvann inntil 380. Fiske og fangst innenfor 90 nautiske mil av land regnes her lik med kystfart.

3. Trykkakselens diameter mellom ringene skal være minst 5 % større enn mellomakselens diameter. Fra ringene kan trykkakselen smalnes av ned til samme diameter som mellomakselen har.

4. Propellakselens diameter skal være $\left(\frac{P}{M}\right) \div 5$ prosent større enn mellomakselens. I formelen er P = propellens diameter i cm og M = mellomakselens diameter i cm etter formelen i punkt 2. Propellakselen må dog alltid gjøres 5 % større enn mellomakselen.

Når propellen har vridbare blad og trykket opptas ved stevnen, kan propellakselen beregnes etter samme formel som mellomakselen.

Propellakselen kan også lages av metall som tilfredsstiller de fordringer til bruddfasthet, forlengelse og bøyning som stilles i § 25.

Lages propellakselen av metall, skal dens diameter være $\left(\frac{P}{M} + 5\right)$ prosent større enn mellomakselens. I formelen betegner P og M det samme som i formelen for stålaksler ovenfor.

Propellaksler av metall kan dog gis samme dimensjoner som bestemt for stålaksler når metallmaterialet fyller de betingelser som er stillet for stålmateriale.

Foran pakningsboksen kan propellakselens diameter minskes gradvis ned til samme diameter som mellomakselen har.

Hvis hule aksler brukes, må de være av slike dimensjoner at de får samme motstandsmoment som tilsvarende massive aksler.

§ 13. Hylsa.

Hylsa skal utføres av heltrukne kobber- eller messingrør og/eller av støpegods (jern, stål eller metall). I forkanten av hylsa må det alltid anbringes en pakningsboks. Den må være lett tilgjengelig.

Ved utboringen i stevnen for hylsa må det påses at stevnen ikke svekkes uforvarselig. Det tillates således i alminnelighet ikke at stevnen blir boret ut mer enn til halvparten av den tykkelse den skal ha etter forskriftene. Dessuten skal stevnen forsterkes ved at det på begge sider av den anbringes solide jernskinner som strekker seg fra kjølen med forbindelse i denne og til så langt over hylseutboringen at det skaffes god forbindelse over denne.

Det må ikke gjøres uthugning i akterstevnen for hylse-11 novbr. beslaget. Hvor det er påkrevd for anlegg av hylsebeslaget, må det påklosses tømmer (skålinger).

§ 14. Propellen.

Ved propeller med vridbare blad må alle de deler av propellen som kommer i berøring med sjøvann, være av samme materiale eller av nøytralt materiale.

Tykkelsen av propellbladene i cm beregnes etter følgende formel:

$$T = \sqrt{\frac{c \times N^3}{B \times n}}$$

hvor T og B er tykkelsen og bredden av bladene i cm regnet i en avstand fra sentrum av 1,5 ganger akseldiameteren,

N = propellakselens diameter i cm etter reglene,

n = antall blad,

c = en konstant = 4 for støpejern og messing,
 = 2,7 for gunmetall,
 = 1,7 for stål og spesiell propell-
 bronse.

For propeller med mindre diameter enn 380 cm kan tykkelsen av bladene i cm også bestemmes etter følgende formel:

$$T = \sqrt{\frac{c \times N^3 \times (0,002 P + 0,25)}{B \times n}}$$

hvor p = propellens diameter i cm og de andre faktorer er som anført foran.

Uten hensyn til hvor stor tykkelsen av propellbladene blir i henhold til denne formel, må den for skip med 45 meters lengde og derover ikke være mindre enn: $\frac{P}{n}$ hvor P = propellens dia-

meter i cm og n = en konstant som for støpejern og messing = 24, for gunmetall = 29 og for stål og spesiell propell-
 bronse = 36.

De foranstående bestemmelser gjelder ikke for propeller med mindre diameter enn 100 cm. Slike mindre propeller skal være forsvarlig dimensjonert og bygd.

Propellbladet må slutte seg til bosset med god overgang og avta i tykkelse etter en rett linje ut mot bladspissen hvor tykkelsen kan gjøres så liten som kravet til god støpning tillater.

§ 15. Lyddemperen.

Alle motorer må være utstyrt med en tilstrekkelig stor lyddemper. Den skal være vannkjølt eller forsvarlig isolert og skal kunne rengjøres lett.

11 novbr. På det laveste sted settes en avtapningskran for kjølevann og en utblåsningskran for ekshaust og olje.

§ 16. Forgasseren.

På motorer med elektrisk tenning må forgasseren være konstruert slik at brennstoffet ikke lekker ut. Rørforbindelsen mellom forgasseren og eksplosjonsrommet må være innrettet slik at flammen ikke kan slå tilbake til forgasseren. Under forgasseren må det være en beholder til å ta opp spill.

Oppvarmningen av forgasseren må arrangeres på en slik måte at tenning av brenselet i forgasseren er utelukket.

§ 17. Tenningen.

1. På motorer hvor lamper brukes til tenning eller forgassing må lampene være festet til passende stativer og flammen være skjermet når lampene brukes.
2. På motorer med elektrisk tenning må de elektriske ledninger isoleres omhyggelig. De må beskyttes mot olje og vann og derfor helst legges i rør.

Tennapparatet må anbringes godt beskyttet mot olje og vann.

§ 18. Smøring.

Til alle deler som trenger stadig smøring må det sørges for pålitelige og effektive smøremidler.

Smøringen av sylindere, veivlagere og rammelagere må skje ved mekanisk drevet trykksmøreapparat med synlig tilførsel eller ved dryppsmøreapparat.

§ 19. Reverseringsmekanisme.

Motoren må være konstruert således at den kan reverseres eller må være utstyrt med reverseringsinnretning. Er motoren en glødehodemotor, må det alltid være anbrakt en friksjonskopling. Den skal helst være satt på samme bunnramme som sylinderen.

Hvis omstyring foregår fra dekk, må alle aksler, tannhjul, koplinger osv. i omstyringsmekanismen være særlig solid utført. Det bør også på dekk være satt opp en innretning som viser propellens stilling.

§ 20. Reservedeler.

1. På fartøyer med eksplosjonsmotorer må minst følgende reservedeler være til stede:
 - 1 stk. glødehode for hver sylinder,
 - $\frac{1}{2}$ sett stempelfjærer, men ikke mindre enn 3 stk.,
 - 1 sett ventiler for kjøle- og lensepumpene samt for brenn-oljepumpene,
 - 1 innsprøytningsmunnstykke (piston) til hver sylinder,
 - 1 brenner for hver opfyrlingslampe,
 - 1 tennplugg for hver sylinder,

- 1 oljetrykkrør for hver sylinder med nødvendige skru-11 novbr.
anordninger for forbindelse med brennoljepumpa,
- 1 sett ventiler komplett av hver størrelse for en sylinder,
- 1 oljepumpefjær,
- 1 fjær til innsprøytingsspissen,
- 1 veivlager med tilhørende bolter. Underlageret for veiv-
lageret kan dog sløyfes når veivlageret er av metall
uten istøpt hvittmetall.
- 1 krysslager med tilhørende bolter. Reservekrysslager
med bolter kan dog sløyfes hvor det brukes rullekryss-
lager av godkjent konstruksjon samt for fartøyer i kyst-
fart og mindre fart.
Med firetaksmotorer må dessuten følge 1 sett fjærer
for ventilbevegelsen.
2. Dieselmotorer må utstyres med reservedeler m. v. som
bestemt i Det norske Veritas' regler.
3. Fartøyer med sertifikat for fart i innelukket farvann kan
sløyfe reservedeler i den utstrekning skipskontrollen finner
forsvarlig når hensyn tas til fartens art og motortypen
samt til tilgangen på reservedeler eller adgangen til repara-
sjon på stedet.
4. Motoren må være utstyrt med tilstrekkelig verktøy og
pakkingsmateriale, patentmetall m. v.

Kapitel III.

Trykkprøver.

§ 21.

1. Sylindere, topplukk og glødehoder skal ved første gangs
besiktelse og senere når det finnes påkrevd, for eksplø-
sjonsrommets — henholdsvis forbrenningsrommets —
vedkommende prøves med et vanntrykk lik det dobbelte
maksimaltrykk. Når andre opplysninger ikke foreligger,
gjelder som maksimaltrykk:
For råolje- og petroleums-glødehodemotorer:
Totakts 25 kg pr. cm².
Firetakts 20 kg pr. cm².
For bensin- og petroleumsmotorer med elektrisk tenning:
To- og firetakts 20 kg pr. cm².
For brons- og lignende motorer:
30 kg pr. cm².
For dieselmotorer:
45 kg pr. cm².
2. Sylindernes og topplukkens vanntrøyer prøves med et
vanntrykk på 3,5 kg pr. cm².
3. Lyddemperens vanntrøye prøves med et vanntrykk på
3,5 kg pr. cm².

11 novbr. 4. De deler av hjelpemaskineriet til motoren som utsettes for høyt trykk, som t.eks. luftkompressorer, luftpumper, brenselpumper, brenselventiler og spyleventiler skal prøves med et vanntrykk på 2 ganger maksimaltrykket.

§ 22. Kan det for nye motorer framlegges erklæring fra en anerkjent besiktelsesinstitusjon for at de prøver som omhandles i § 21 er foretatt under trygg kontroll under fabrikkasjonen av maskineriet, kan nye trykkprøver frafalles.

Kapitel IV.

Materialprøver.

§ 23.

1. Materialet til veiv-, mellom- og propellaksler, veivstenger og propeller skal prøves.
2. Materialprøvene behøver i alminnelighet bare å omfatte en strekkprøve og en bøyep prøve. For aksler på 75 mm's diameter eller mindre er bøyep prøve tilstrekkelig.

Alle prøvestykker skal tas ut og stemples av besiktelsesmannen.

3. Prøvestykkene skal høvles eller dreies, ikke smies ned. Utglødning eller herdning av materialet etter at prøvestykket er tatt ut, er ikke tillatt.
4. Enten må prøvestykkene prøves i nærvær av besiktelsesmannen eller må prøven foretas av en godkjent materialprøveanstalt.

§ 24. Prøvning av stål materiale til aksler og veivstenger.

A. Smistål.

Prøvene skal foretas med normalprøvestykker laget av stykker som er kappet på langs av smistykkets hoveddel.

Strekkprøvestykket skal dreies til:

1. En diameter av 14 mm (0,564 tommer) i en målelengde av 50 mm (2 tommer) eller
2. en diameter av 20 mm (0,798 tommer) i en målelengde av 75 mm (3 tommer) eller
3. en diameter av 25 mm (0,997 tommer) i en målelengde av 90 mm (3½ tomme).

Under strekkprøven må bruddbelastningen ligge mellom 44 og 63 kg pr. mm² (28 og 40 tonn pr. kvadrattomme). Forskjellen mellom den største og minste bruddbelastning må ikke i noe enkelt smistykke være over 6,3 kg pr. mm² (4 tonn pr. kvadrattomme). Summen av bruddbelastningen i kg pr. mm² multiplisert med 0,635 og den tilhørende forlengelse i prosent målt på normalprøvestykket må ikke i noe tilfelle være mindre enn 57. (Summen av bruddbelastningen i tonn pr. kvadrattomme og den tilhørende forlengelse i prosent målt

på normalprøvestykket må ikke i noe tilfelle være mindre enn 57). 11 novbr.

Bøyeprøvestykket skal høvles til et 25 mm × 19 mm (1 tomme × $\frac{3}{4}$ tomme) rektangulært tverrsnitt med kantene avrundet til en radius av 1,5 mm ($\frac{1}{16}$ tomme). Stykket må uten å briste kunne bøyes i retning av den minste tykkelse gjennom en vinkel av 180° med en innvendig radius ikke over 6 mm ($\frac{1}{4}$ tomme).

Bøyningen skal utføres i kald tilstand og kan skje enten ved trykk eller slag.

B. Støpestål.

Prøvestykkene skal tas ut og utføres som bestemt for smistål.

Under strekkprøven må bruddbelastningen ligge mellom 41 og 55 kg pr. mm² (26 og 35 tonn pr. kvadrattomme) med en forlengelse av ikke mindre enn 20 % målt på normalprøvestykket.

Bøyeprøvestykket må uten å briste kunne bøyes kaldt i retning av den minste tykkelse gjennom en vinkel på 120° med en innvendig radius ikke over 25 mm (1 tomme).

§ 25. Prøvning av metallmateriale til aksler.

Materialet skal underkastes en strekkprøve og en bøyeprøve. Under strekkprøven må bruddbelastningen ikke være under 41 kg pr. mm² (26 tonn pr. kvadrattomme) med en forlengelse ikke mindre enn 16 % på en lengde av 50 mm (2 tommer). Bøyeprøven skal foretas med et prøvestykke som er 25 mm (1 tomme) i firkant. Det bøyes gjennom en vinkel av 90° over en radius av 75 mm (3 tommer). Stykket skal ikke vise tegn til brist under bøyningen.

§ 26. Prøvning av materiale til propeller.

Materialet i propellen skal være av god kvalitet og til besiktelsesmannens tilfredshet. Det skal prøves som bestemt nedenfor.

1. For propell av metall som er under 152,4 cm i diameter må det foretas bøyeprøve som bestemt for metallaksler (se § 25).

For større metallpropeller av spesiell propellbronse må materialet også strekkprøves som bestemt for metallaksler.

For større metallpropeller av gunmetall skal bruddbelastningen ikke være under 22 kg pr. mm² (14 tonn pr. kvadrattomme) med en forlengelse ikke mindre enn 8 % på en lengde av 50 mm (2 tommer).

2. For propell av støpejern foretas følgende prøve av materialet: En stang — med støpehuden på — 25 mm (1 tomme) i diameter og 660 mm (26 tommer) lang skal med 610 mm's (24 tommer) avstand mellom understøttelsespunktene be-

11 novbr. lastes på midten med 295 kg (610 lbs.). Den skal da kunne tåle en nedbøyning på 8,4 mm ($\frac{1}{3}$ tomme) før den brister.

3. For propell av støpestål foretas strekkprøve og bøyeprøve av materialet som bestemt for støpestål i § 24.

§ 27. Materialprøvesertifikat.

Hvis det foreligger materialprøvesertifikat fra en anerkjent besiktelsesinstitusjon, og sertifikatet viser at materialet fyller de fordringer som er stillet i §§ 24—26, godkjennes materialet uten ytterligere prøve.

Kapitel V.

Motorrommet og innmonteringen av motoren.

§ 28. Motorrommet.

Motorrommet skal være vanntett skilt fra de andre rom i fartøyet. For trefartøyer kreves dog ikke mer enn at skillet opp i høyde med toppen av bunnstokken (underkanten av kjølsvinet) skal være så tett at det hindrer spillolje fra motorrommet i å trenge inn i de tilstøtende rom i denne høyde.

Det må innrettes særskilte lenseledninger til motorrommet og de øvrige rom.

Innelukket motorrom i trefartøyer skal kles helt med ildsikkert materiale t. eks. galvaniserte jernplater med asbestunderlag. Dørken skal være av ildsikkert materiale selv om alt treverk fra kjølen og opp er tilfredsstillende isolert. Dørken kan også gjøres av tre når den kles med ildsikkert materiale. Det kan da tillates å spikre treribber på den.

Det er ikke tillatt å ha direkte åpninger fra motorrommet inn til oppholdsrom for besetningen. En mindre dør med springfjær kan dog tillates som nødoppgang ut mot gang som fører til oppholdsrom.

Det må være egen oppgang fra motorrommet til dekk. Alle fartøyer med motor på 500 hk og derover må ha minst 2 oppganger fra motorrommet. Minst den ene av disse må føre til det øverste dekk. Oppgangene må gjøres så bekvemme og så lette å komme til som mulig.

Motorrommet må være så stort at motorens deler er lett tilgjengelige.

Rommet må ha rikelig lys. Særlig må de forskjellige måle- og kontrollapparater være klart belyst.

Rommet må være godt ventilert ved skeileit eller ristverk og et tilstrekkelig antall ventilatorer.

Donkeykjeler som ikke fyres med olje skal, når de plasseres i motorrommet, skilles fra dette ved tilstrekkelig stort, ildsikkert (jern)skott.

11 novbr.

§ 29. Fundamentet og dets feste.

Motoren må stå på et solid fundament. Det skal i stål- (jern-)fartøyer utføres av stål (jern) og fastboltingen skal foretas med stålbolter.

I trefartøyer må fundamentet være av hardt tre eller av god malm-furu. Fastboltingen av bunnrammen til fundamentet skal foretas med gjennomgående bolter av metall eller galvanisert jern. Under boltehodene legges på treskip tilstrekkelig store underlagsskiver utenpå huden.

Motoren må ikke uten at det er nødvendig gis større helling i fartøyet enn den er konstruert for.

Når motoren er på 80 hk og derover, skal tegningen av motorfundamentet godkjennes (se §§ 4 og 6).

§ 30. Rørledninger og ventiler.

1. Kjølevannspumpas sugerør fra sjøen skal ha en stoppeventil direkte på skipssiden på et sted som er lett å komme til.

Kraner med kiken festet med mutter på undersiden godtas ikke uten at mutteren er sikret på en trygg måte.

Har en ventil skruelukk istedenfor lukk festet med bolter, må lokket sikres på en trygg måte så det ikke kan skrues av når ventilen åpnes.

Hvis diameteren på avløpsrøret er over 38 mm (1 ½ tomme) utvendig og røret munner ut under eller nær fartøyet dyplastelinje, skal det ha en kran eller ventil på skipsiden. Sjøfartskontoret kan dog godta andre arrangementer som finnes like trygge.

Avløpsledningen kan utføres av galvaniserte jernrør. Ledningen ellers må være av heltrukne kobber- eller messingrør. Ledningene må beskyttes mot brekk.

2. Lenseledningen skal for sugerørets vedkommende være av heltrukne kobber- eller messingrør. Hvis diameteren er over 38 mm (1 ½ tomme) innvendig, kan røret være av jern.

Sugerøret må ende i en sil som er lett å komme til.

Avløpsrøret kan være av galvanisert jern. Alle lenseledninger må munne ut over dyplastelinjen. Rør med en diameter over 38 mm (1 ½ tomme) utvendig skal ha en kran eller ventil på skipssiden.

3. Brennstoffledninger skal utføres av stål eller av utglødede heltrukne kobberør.

På ledningen mellom tank og pumpe må det til rensing av oljen være anbrakt en sil eller annen innretning som er lett å komme til. Ledningene må beskyttes mot brekk.

4. Ekshausrøret kan utføres av sorte smijernsrør eller støpejernsrør. Hvor det finnes påkrevd, må røret isoleres.

11 novbr.

Hvis røret munner ut under vannlinjen, må det settes en ventil på det innabords.

Ekshaustrøret må være lagt slik at de som er ombord ikke utsettes for ekshaustgassforgiftning om det skulle bli lekkasje på røret.

Hvor det brukes skorstein, skal arrangementet være slik at det ikke blir fri åpning til motorrommet mellom skorsteinen og røret. Enten må skorsteinen like over dekket ha en feieluke som sot og lignende kan fjernes gjennom eller må det på annen måte være sørget for at skorsteinen lettvisst kan gjøres ren.

§ 31. Tanker.

1. Brennstofftanker kan lages av kobber, messing, galvaniserte jernplater eller stålplater. De skal prøves med et vanntrykk på $\frac{1}{2}$ kg pr. cm^2 .

For tanker som arbeider under trykk må prøvetrykket være det dobbelte av maksimaltrykket.

Minimumstykkelsen av materialet i tanker som er under 1500 liter skal være følgende:

For tanker under 200 liter		plate nr. 18	(= 1,25 mm)
200— 450 liter		» » 16	(= 1,65 »)
450— 750 «		» » 14	(= 2,11 »)
750—1100 »		» » 12	(= 2,77 »)
1100—1500 »		» » 10	(= 3,40 »)

Disse tanker skal enten dobbelt-falses og loddess eller klinkes og loddess.

Større tanker kan utføres av sorte jern- eller stålplater som er forsvarlig sammenklinket og diktet eller forsvarlig sveiset. Hvis klinking brukes, må nagleavstanden fra senter til senter ikke være over 3 ganger naglediameteren.

Alle tanker må avstives forsvarlig og forsynes med et tilstrekkelig antall deleskott.

2. Tankene må utstyres med mannhull — mindre tanker med håndhull — for rensing og kran for avtapning, foruten ventil til brennstoffledningen.
3. Der hvor det gjøres åpning for rørledninger, må tanker av galvanisert jern forsterkes med en galvanisert eller for-
tinnert rørflens som klinkes og loddess til tanken.
4. Fyllingen av tankene må alltid være arrangert på en slik måte at mulig spill går utabords. På dekkede fartøyer anbringes en dekkstuss av metall med gjenget metall-lokk. Forbindelsesrøret mellom dekkstussen og tanken må være av heltrukne kobber-, messing- eller galvaniserte jernrør.
5. Luftrør for tanker som ikke arbeider under trykk må føres opp over dekk.

11 novbr.

6. Målere av glass tillates ikke brukt.
7. I innelukket rom må tankene ikke settes nærmere motoren enn 75 cm.

Tanker som brukes til oppbevaring av oljer med flammepunkt under 22° Celsius ved 760 mm barometerstand (se § 5) skal anbringes på dekk med mindre Sjøfartskontoret godtar en annen plassering.

§ 32. Beskyttelsesinnretninger.

1. Framstående bevegelige deler såsom svinghjul, koplinger etc. skal hvor det er påkrevd være dekket på trygg måte.
2. Svinghjulshåndtaket må være i full orden. Fjærene må være tilstrekkelig stive, anlegget for fjærene stort nok og mutterne i håndtakets bakre ende forsvarlig sikret. Svinghjulshåndtaket må under gang ikke strekke sig utenfor svinghjulet. Hakekiler og lignende på forkanten av svinghjulet må kapsles inn.
3. Rekkverk skal anbringes hvor det er påkrevd for å trygge motorfolkene, særlig under slingring. Det bør således være rekkverk på begge sider av alle passasjer såfremt det er anledning til det. På skip i kystfart og utenriks fart skal det langs skottene (veggene i motorrommet) finnes rekkverk eller lignende som motorfolkene kan holde sig i under sjøgang.
4. Ved remtransmisjoner for drift av vinsjer eller lignende må det være anbrakt løs og fast remskive eller skive med friksjonskopling og være truffet de åtgjerder som er nødvendige for sikkerheten. Remstrammer kan brukes.
5. Aksler, tannhjul, remmer og andre bevegelige deler på transmisjonen fra motoren til vinsjen eller annet maskineri må være forsvarlig skjermet.

§ 33. Starteinnretninger etc.

1. Små motorer som ikke er forsynt med innretning for håndstartning og alle motorer over 35 hk må være forsynt med trykkluftstarteapparat eller en annen starteinnretning.

Brukes trykkluftstarteapparat, skal luftbeholderen være så stor at den tillater minst 10 igangsettinger av motoren uten fornyelse av trykkluften.

Er motoren over 50 hk og det foruten til igangsetting skal leveres trykkluft til oppfyring eller til fløyte, må det være 2 trykkluftbeholdere.

2. Startebeholderen skal være av stål av forsvarlig styrke. Den må prøves med et trykk på 50 % over maksimaltrykket dersom det ikke foreligger erklæring fra en anerkjent besiktelsesinstitusjon for at slik prøve allerede er foretatt. Startebeholderen skal vanntrykkprøves med samme trykk

11 novbr. hvert fjerde år, men oftere dersom besiktelsesmannen anser det påkrevd.

3. Beholderen skal forsynes med avtapningskran på det laveste sted. På beholdere som lades med ekshaustgass skal avtapningskranen være en nåleventil som kan staves opp mens det er trykk på tanken. Gjennomløpsåpningen i ventilen må ikke være under 6,4 mm ($\frac{1}{4}$ tomme) i diameter.

4. Alle trykkluftbeholdere skal være tilgjengelige for ettersyn innvendig dersom de har over 150 mm diameter innvendig og skal derfor ha renseluke. Også beholdere med 150 mm's eller mindre diameter innvendig skal imidlertid ha renseluke hvis det lar seg gjøre å anbringe en slik.

5. Direkte på beholderen må det være anbrakt et manometer med kran. Beholderens arbeidstrykk (maksimaltrykk) skal være merket med en rød strek på manometeret.

6. Sikkerhetsventil skal også være anbrakt på beholderen. Dette forlanges dog ikke når det er vanskelig å skaffe brukbare sikkerhetsventiler for trykkluftbeholdere som lades med ekshaustgass, men beholderen må da være gjort så solid at den tåler en vanntrykkprøve med et trykk som er lik motorens arbeidstrykk + 50 %.

7. Mellom beholderen og forbindelsesrøret til motoren må være satt en ventil som lett kan lukkes.

8. Røret mellom beholderen og motoren må være av heltrukne kobber- eller stålrør. Når beholderen lades med ekshaustgass, må røret ikke være for kort og således ikke under noen omstendighet under 2 m. Det må gis flere bøyninger for å hindre at gnister fra motorens sylinder trenger inn i startebeholderen.

9. I fartøyer hvor det brukes starteapparat som arbeider med komprimert luft, må det alltid finnes en hånd- eller maskindrevet luftpumpe eller en kompressor for fylling av startebeholderen.

Brukes luftpumpe til fylling av startebeholderen, må pumpa være solid konstruert og tilstrekkelig stor. Brukes luftkompressor, må den være av en tilfredsstillende konstruksjon. Mellom hvert kompresjonstrinn skal den ha en innretning til kjøling av luften og kran for avtapning av kondensasjonsvann.

10. Startetank som lades med ekshaustgass må, når motoren er på over 50 hk, utstyres med en tilstrekkelig stor og effektiv håndpumpe eller maskindrevet pumpe for reservefylling.

11. Trykkluftbeholdere som lades med ekshaustgass fra motoren skal — selv om de bare brukes til hurtig oppfyring, fløyte

eller lignende — alltid behandles som bestemt for starte-11 novbr.
tanker som lades med ekshaustgass.

§ 34. Manøvreringsanordning.

På fartøyer hvor motoren skal kunne manøvreres fra dekk må bevegelsen av friksjonskopling, innstillingen av regulatorer eller av brennstoffpumpa samt omstillingen av propellbladene når de er vridbare, være anbrakt i styrehuset.

Alle de deler for omstyring og regulering m. v. av motoren som er anbrakt i styrehuset, må av hensyn til kompasset være av metall.

§ 35. Annet hjelpemaskineri.

For hjelpemaskineri som ikke er omhandlet i disse forskrifter gjelder Det norske Veritas' regler hvor disse har bestemmelser, og ellers at det skal være forsvarlig bygd og i driftssikker stand.

§ 36. Prøvekjøring.

Når innmonteringen er ferdig, prøves motoren under gang for å bringe på det rene om den arbeider tilfredsstillende på alle måter.

Det må således foretas både en full-farts-prøve og en saktefarts-prøve.

Under saktefarts-prøven undersøkes det om motoren går sikkert når farten er forminsket tilstrekkelig til å tilfredsstille fordringene til sakte fart i tåke, på havner og i trangt farvann som er sterkt beferdet.

Motoren må prøves også under tomgang (med propellen slått fra) for å undersøke om regulatoren hindrer rusing.

Det må i det hele under prøvene foretas slike manøvrer som anses tjenlige for øyemedet, således også brå bakking.

Kapitel V I.

Dispensasjoner m. v.

§ 37. Sjøfartskontoret kan innrømme lempninger i forskriftene i enkelte tilfelle hvor bestemmelsene antas å ville føre til urimelighet.

Når det finnes nødvendig for at motormaskineriet med tilbehør skal kunne anses å være i forsvarlig og driftssikker stand, kan Sjøfartskontoret påby andre åtgjerder og innretninger enn dem som er nevnt i forskriftene.

Kapitel V I I.

Straffebestemmelse og ikrafttreden.

§ 38. Overtredelse av disse forskrifter straffes med bøter i henhold til § 339 i den alminnelige borgerlige straffelov av

11 novbr. 22 mai 1902 forsåvidt ikke strengere straff kommer til anvendelse i henhold til annen lovbestemmelse.

§ 39. Disse forskrifter trer i kraft 1 januar 1939. Fra samme tid oppheves de ved kongelig resolusjon av 2 juli 1921 fastsatte forskrifter for kontroll med oljemotorer i fartøyer.

11 novbr. **Kongelig resolusjon.**

I medhold av § 44 i lov av 20 mai 1899 angående jakt og fangst treffes bestemmelse om fredning av enkelte sorter sjøfugler i det hele land, sålydende:

I. I medhold av § 44 i lov av 20 mai 1899 angående jakt og fangst bestemmes:

1. Alker, lomvier, teist, lundefugl, skarver, terner, fiskeender og gaul skal være fredet fra og med 15 mars til og med 14 august. Dog skal det være tillatt å felle fiskeender som opholder sig i lakseelver, ørretvann og ørretelver samt i eller ved fiskekulturer.

2. Landbruksdepartementet kan uavhengig av denne fredningsbestemmelse tillate jakt eller fangst av de under 1 fredede sjøfugler til utnyttelse som menneskeføde innen bestemte områder hvor slik utnyttelse tidligere har vært almindelig.

3. Egg av de i punkt 1 nevnte fugler må ikke borttas. Dog skal det være tillatt grunneier eller bruker å foreta innsamling av egg av alker, lomvier, teist, lundefugl, skarver og terner i Nordland, Troms og Finnmark fylker til og med 14 juni, og i de sønnenfor liggende fylker til og med 5 juni.

II. Disse bestemmelser trer i kraft 1 januar 1939 og gjelder inntil videre, dog ikke lenger enn til utgangen av året 1943.

III. Overtredelse av bestemmelsene er belagt med straff.

Utgiver: Byråchef C. Lampe.